

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA TEXTILNÍ

**LOŽNICE „VEŘEJNÝM PROSTOREM“
BEDROOM „PUBLIC SPACE“**

LIBEREC 2011

MARKÉTA KOCOURKOVÁ

P r o h l á š e n í

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

Datum

Podpis

ABSTRACT

Bakalářská práce se zabývá textilním přehozem jeho vývojem a historií. Převážně však textilními aplikacemi, které dokáží dodat plastický efekt „3D“ danému návrhu, (vzoru, desénu). Je zde rozebráno použití textilních aplikací, druhy aplikací a jejich techniky zpracování. Dále jsou v teoretické části bakalářské práce rozebrány barvy a jejich vliv na psychiku člověka.

Praktická část bakalářské práce obsahuje vlastní návrh výtvarně zpracované textilie a to přehozu na postel a pěti polštářů s vlastně navrženým vzorem. Pro tvorbu desénu na textilní přehoz a polštářích byla použita technika ručního sítotisku, prošívání a textilní aplikace. Metoda ručního sítotisku je velice náročná a pracná, ale její výsledky stojí za to.

ABSTRACT

The bachelor thesis is concerned with a textile bedspread, its development and its history. Mostly, it is oriented on textile applications that evoke plastic "3D " effect of the draft (pattern design). There is discussed the usage of textile applications, types of applications and processing techniques. Furthermore, in the theoretical part of the work there are discussed colors and their effects on the human psyche.

The practical part contains its own design of art treated textiles namely the bedspread on the bed and five pillows with own created patterns. The hand-screen printing, quilting and textile applications were used to create the pattern design of the bedspread and pillows. The manual screen printing method is very difficult and laborious, but the results are worth it.

KLÍČOVÁ SLOVA

Přehoz na postel

Textilní aplikace

Bytové textilie

Sítotisk

Paví oko

KEY WORDS

Bedsread

Textile application

Flat textile

Screen printing

Peacock eye

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji především mé vedoucí bakalářské práce slečně Ing. Janě Černé, která mi ochotně pomáhala při realizaci bakalářské práce a za její odbornou pomoc, které si moc vážím. Ráda bych také poděkovala Mgr. Radce Valentin, za krásné nafocení fotek. Dále bych chtěla poděkovat vedoucí šicí dílny paní Janě Čutkové, za její pomoc a ochotu při šití. Samozřejmě děkuji i svým milým přátelům, příteli za úžasnou a skvělou pomoc a převážně trpělivost a rodině, která mi v průběhu realizace pomáhala a povzbuzovala mě.

OBSAH

1	ÚVOD.....	9
2	HISTORIE A VÝVOJ TEXTILNÍCH PŘEHOZŮ.....	11
2.1	LITURGICKÉ TEXTILIE (OLTÁŘNÍ A CÍRKEVNÍ TEXTILIE).....	11
2.2	PŘEHOZY ZDOBENÉ MODROTISKEM.....	12
2.3	PATCHWORK.....	12
2.4	QUILT.....	13
2.5	TEXTILNÍ PŘEHOZ.....	13
2.5.1	POLŠTÁŘE.....	14
2.6	BYTOVÉ TEXTILIE.....	15
2.6.1	HISTORIE A VÝVOJ BYTOVÝCH TEXTILIÍ.....	15
2.6.2	TRENDY DNEŠNÍ DOBY.....	17
3	BARVY A JEJICH VLIV NA PSYCHIKU ČLOVĚKA.....	18
3.1	PŮSOBENÍ BAREV A NARUŠENÍ LIDSKÉ ROVNOVÁHY.....	18
3.2	SVĚTLO A VLNOVÉ SPEKTRUM.....	19
3.3	ROZDĚLENÍ BAREV.....	20
3.4	PSYCHOLOGIE BAREV.....	21
4	TEXTILNÍ APLIKACE A JEJICH POUŽITÍ.....	25
4.1	TEXTILNÍ APLIKACE NEBO LI TEXTIL NA TEXTIL.....	25
4.2	DRUHY TEXTILNÍCH APLIKACÍ.....	25
4.2.1	POVRCHOVÁ APLIKACE.....	25
4.2.2	VYSTŘIHOVANÁ APLIKACE.....	26
4.2.3	ZDOBENÁ APLIKACE.....	27
4.2.4	LEMOVANÁ APLIKACE.....	27
4.2.5	PROSTOROVÁ APLIKACE.....	28
4.2.6	PALESTINSKÁ APLIKACE.....	28
4.2.7	KONTRASTNÍ ZRCADLOVÁ APLIKACE.....	29
4.2.8	GOBELÍNOVÁ APLIKACE.....	30
4.3	TEXTILNÍ KOLÁŽ.....	30
5	MOŽNOSTI TEXTILNÍHO TISKU.....	32
5.1	TEXTILNÍ TISK.....	32
5.1.1	HISTORIE RUČNÍHO TISKU.....	32
5.1.2	STROJNÍ VÁLCOVÝ TISK.....	33

5.1.3	FILMOVÝ TISK.....	33
5.1.4	SPECIÁLNÍ DRUHY A EFEKTY TISKU.....	34
5.2	BATIKA.....	35
5.2.1	DRUHY BATIKY.....	36
5.3	MODROTISK.....	37
5.3.1	TECHNIKY MODROTISKU.....	37
5.3.2	VÝROBA MODROTISKU.....	38
5.3.3	FORMY NA VÝROBU MODROTISKU.....	39
5.3.4	VZORY MODROTISKU.....	39
6	VYUŽITÍ KOMBINACE TEXTILNÍ APLIKACE A TISKU PŘI TVORBĚ DEKORAČNÍCH TEXTILÍ.....	40
6.1	DEKORAČNÍ TEXTILIE.....	40
6.1.1	TKANÉ DEKORAČNÍ TEXTILIE.....	41
6.1.2	PLETENÉ DEKORAČNÍ TEXTILIE.....	42
6.1.3	DEKORAČNÍ TEXTILIE VYROBENÉ JINÝMI ZPŮSOBY...42	
6.2	TYPY DEKORAČNÍCH TEXTILÍ.....	43
6.2.1	DEKOR JAKO SOUČÁST TEXTILIE.....	44
6.3	SPOJENÍ TISKU A TEXTILNÍ APLIKACE.....	45
7	VOLBA VHODNÝCH METOD PRO ZPRACOVÁNÍ NÁVRHU A JEHO REALIZACE.....	46
7.1	SÍTOTISK.....	46
7.2	PATCHWORK A OZDOBNÉ PROŠÍVÁNÍ (QUILT).....	46
7.3	TEXTILNÍ APLIKACE.....	46
7.4	INSPIRACE.....	47
7.4.1	PÁV KORUNKATÝ.....	47
7.4.2	PAVÍ OKO A JEHO TYPICKÉ ZNAKY.....	48
7.5	REALIZACE.....	49
7.6	POUŽITÉ MATERIÁLY.....	53
7.6.1	PLETENINY.....	53
7.6.2	NETKANÁ TEXTILIE.....	53
7.7	POUŽITÉ BARVY.....	53
8	ZÁVĚR.....	54
9	LITERATURA	55
10	PŘÍLOHY.....	57

1 ÚVOD

Tato bakalářská práce byla vytvořena proto, aby poukázala na zajímavosti ve spojení textilní aplikace, ručního sítotisku a ozdobného prošívání. Je to spojení tří odlišných technik a prací s textiliemi. Samotná textilie má svoji specifickou strukturu povrchu, ručním sítotiskem se tato struktura neporuší, avšak sítotisk dodá textilii jiné vlastnosti. Textilii trochu zpevní, zbarví, ale její strukturu ponechá. Nemusí být vše (natištěné) v ploše, ale může být i v prostoru, proto je na textilii našita textilní aplikace, která dodá textilii plastický efekt a tím zvýrazní i danou část textilie. Ozdobné prošívání slouží k obšití nějakého tvaru nebo vzoru. Dodá textilii zase úplně něco nového a jiného, co ostatní techniky nedokážou.

Téma této bakalářské práce „Ložnice veřejným prostorem“ bylo inspirováno článkem v časopise, kde poukazovali na to, že se ložnice v této době stává dosti často veřejným prostorem. V dřívějších dobách na vesnicích bylo zvykem, že v takovéto místnosti spala a žila celá rodina. Tato místnost se, ale nedala považovat za ložnici celý den, pouze přes noc a přes den se měnila v kuchyni, jídelnu a místnost na práci. Když pak ale vznikala města a lidé se přestěhovali do bytů, kde bylo více místností, stala se ložnice menší svatyní, kam se chodilo pouze spát nebo odpočívat, ale návštěvy se sem nezvaly. V dnešní době se návštěvy zvou i do ložnice a to proto, aby se vlastník této místnosti pochlubil vybavením a použitými barvami.

V této práci byl navržen textilní přehoz na postel a pět dekoračních polštářů právě do ložnice. Tyto dekorační textilie byly nepravdělně potiskovány technikou ručního sítotisku, obšívány a našívány textilní aplikace zvoleným desénem, který se inspiroval pavím okem. Byly zhotoveny ve třech velikostech a na textilním přehozu jsou znázorněny od největších po nejmenší. Na polštářích byla oka zmenšena do dalších dvou velikostí. V náhodném spojení přehozu na postel, dekoračních polštářů a s navrženým desénem pavího oka vyplývá, že i ložnice se ráda ukazuje.

Barevnost desénu byla navržena tak, aby se nejvíce podobala barevnosti samotného páva a jeho ok. Páv především vládne barvami zelenými, a to světle zelenou, tmavě zelenou, modrou, tyrkysovou, fialovou, červenou i žlutou, která má odlesk do zlata. Do této práce byly zvoleny barvy světle zelená, tmavě zelená, světle fialová, černá a všechny tyto barvy byly lámány bílou barvou, aby vznikly barvy pastelové. Pastelové barvy působí citlivěji a postupným přidáváním bílé vzniká nespočetně krásných a

jemných odstínů příjemným našemu oku. Proto byly tyto barvy zvoleny právě do prostor ložnice, aby se tam člověk cítil dobře a příjemně.

2 HISTORIE A VÝVOJ TEXTILNÍCH PŘEHOZŮ

2.1 LITURGICKÉ TEXTILIE (OLTÁŘNÍ A CÍRKRNÍ TEXTILIE)

Mezi liturgické textilie nepatří pouze liturgický oděv, ale také plátna, která zakrývají a zrobí oltářní menzu. Zpráva o zdobení oltářů textilními přehozy pocházejí již ze 4. století. Od 8. století se pak začalo rozlišovat mezi pokrývkami, která jsou na oltáři přítomné pořád a těmi, které se přinášejí k liturgii, ke kterým patří plátno, které pokrývalo stálou pokrývku, aby se neušpinilo. Toto plátno nazýváno vesperál, zůstávalo na oltáři během večerních nešpor a při okuřování oltáře. Nejdůležitějším liturgickým plátnem jménem pallium corporale nebo sinoton, které bylo přineseno na oltář složené na kalichu a následně bylo rozloženo. Původně toto plátno sloužilo k zakrytí celého oltáře a mělo tedy patřičné obdélníkové rozměry. Pozdějším vývojem se funkce této textilie ustálily, což bylo rozprostírání pod kalich a jeho tvar se změnil na čtvercový. Existoval ještě další korporál, který se používal složený a postupem času plátno ztuhlo do čtvercového vyztuženého tvaru pokrývajícím patenu a kalich. Textilní plátna byla vyhotovena ze lnu a až do 11. století byla tato plátna bez ozdob. Po tomto století se začaly objevovat výšivky. Speciálním typem textilií byla tkanina jménem antependium používána k zahalení přední pohledové části oltáře. I tento kus tkaniny byl zprvu prostý, ale od středověku se na tuto textiliu soustředila hlavní ozdoba oltáře. Tato textilie se dnes již nepoužívá. Oltářní textilie začaly být stále drahocennější a začaly se zdobit výšivkou nebo malbou. Zlatá výšivka byla nejdrahocennější, ale i když v těchto dobách si lidé nemohli dovolit nákladně zdobené šaty a interiérové textilie, církevní obřady se bez těchto krásných textilií neobešly.

Barvy liturgických bohoslužebných rouch a kostelních textilií jsou barvy bílá, která znamená nevinnost, svatost, slávu a útěchu. Barvy červená připomínající prolitou krev mučedníků, zelená, což je barva naděje a Kristovo zmrtvýchvstání, fialová je znamením kajícího a nábožnosti, barva černá jako smuteční. Všechny tyto barvy může nahradit barva žlutá či zlatá. Tyto barvy jsou ustálenou symbolikou a během katolického církevního roku se střídají.

2.2 PŘEHOZY ZDOBENÉ MODROTISKEM

Tato technika zdobení textilií pochází z dob orientu. Vznik a výroba modrotisku. V době, kdy byla v oblibě technika modrotisku, vznikaly přehozy zdobené i touto technikou. Od 10. do 16. století v době románské, gotické a renesance byly tyto tištěné textilie náhradou za bohatě protkávané textilie, které byly velice drahé. Tyto textilie byly používány jako přikrývky na rakve a jako podšívky do plášťů. V 18. století se textilie potiskovaly olejovými barvami a nedaly se prát. Proto se používaly jen jako smuteční závěsy, přikrývky nebo jako ozdobný kryt na přední straně obětního oltáře v kostelech, podšívky do liturgického služebního kněžského roucha, na tapety. Ornamenty na těchto tkaninách byly rostlinné, figurální. Od roku 1680 ve Francii byl velký rozvoj této techniky zdobení textilií. Potištěné textilie se staly velice módní a oblíbené téměř pro celou Evropu. Nová technika byla přivezena z Holandska, novým druhem tisku se barva pojila přímo s vlákny bez přísady oleje jako pojidla. Tato barvy nepouští a jejich názvem jsou vodové barvy. Postupem času se přišlo na nové způsoby tisku a barvení látek mořidlovými barvami, barvení za studena. Obarvené a potištěné textilie měli vysokou stálost při praní, vysoký lesk. Po 18. století se modrotisk dostal i do našich zemí.

2.3 PATCHWORK

Jedná se o techniku záplatování, zvláštní sešívání kousků nebo kusů textilií v různých barvách, do větších obrazců, vzorů, geometrických tvarů. Technika patchwork se používá na výrobu prošívaných dek, ozdobných přehozů, polštářů, textilních dekorací, kabelek, tašek, teplých bund, prošívaných kabátů a jiných oděvních doplňků.

Historie techniky patchwork spadá již do doby před 5 000 lety v Egyptě, Persii, Mezopotámii a v dnešní době je převážně spojována s americkými osadníky před mnoha sty lety. Ti trpěli velkým nedostatkem textilií, a proto se snažili zhodnotit zbytky obnošených a onošených částí oděvů tak, že staré prádlo bylo rozstříháno na malé použitelné (vhodné) kousíčky textilie, které byly sešívány dohromady a z nich vznikaly prošívané deky. Tato technika se stala vítanou a oblíbenou společenskou aktivitou,

převážně mezi ženami. Dnes je patchwork vyráběn ze speciálních materiálů 100% bavlny, které mají vhodnou barvu a obvykle jsou potištěny drobným vzorem.

2.4 QUILT

Quilt a jeho počátky výroby pochází z dob Orientu. Byl používán rytíři jako spodní prádlo pod těžká a nepohodlná brnění a později bylo toto umění přineseno do Evropy. Ve 14. století, v době velmi studených zim v Anglii se používání quiltu rozšířilo.

Quilt může být prošíváná ozdobná deka, prošíváný oděv nebo kobereček. Skládá se ze tří vrstev, vrchní vrstva textilie tvoří barevný, ozdobný vzor, který je vytvořen technikou patchwork, vnitřní vrstvu tvoří měkká podšívka nazývána vatelín a spodní vrstvu tvoří vzorovaná nebo jednobarevná textilie. Všechny tři vrstvy jsou vzájemně spojené drobným prošívacím stehem. Tento prošívací steh neslouží pouze ke spojení jednotlivých textilních vrstev, ale zároveň funguje jako výrazný estetický prvek, který na vrchní vrstvě tvořené technikou patchwork pomáhá zvýrazňovat ozdobné obrazce a na spodní vrstvě vytváří vlastní ozdobný vzor.

Technika quiltu je používána na ozdobné přehozy přes postel, dětské deky, oděvy, koberečky a některé se věsí na stěny podobně jako tapiserie nebo gobelíny.

2.5 TEXTILNÍ PŘEHOZ

Jedná se o speciální a dekorativní příkrývku přes postele, sedací soupravy nebo válendy. Jsou to velmi lehké prošívané přehozy, často bývají přehrávány až na zem. Za horkých letních dní se používají jako příkrývky nebo při běžném používání jen na zastlání postelí. Neslouží pouze k estetickému doplňku interiéru, ale také k ochranně potahové textilie před znečištěním, prachem nebo oděrem. Textilní přehozy jsou vyráběny především z velmi efektních tkanin jako je taft, matlasé, satén, ryps. Může to být pouze jednoduchá textilie nebo ze tří vrstev. Vrchní materiál efektní textilie, vnitřní vrstva vatelín a spodní vrstva příjemná textilie, může být i počesaná. Přehoz nemusí být dekorativní pouze z jedné strany, může být vyroben jako oboustranný. Velmi často se

vrchní vrstva vyrábí technikou patchwork, vnitřní vrstva vatelín, spodní vrstva pouze jednobarevná textilie a tyto tři vrstvy se prošijí technikou quilt. Přes sedací soupravy se především používají přehozy s vlasem, tkané a pletené plyše, žinylka, všívané textilie s vyčesaným vlasovým povrchem nebo vlasové tkaniny, úplety s gaufrovaným vzorem. Jsou také používány vlněné plyše z jemných jehněčích vln, které nahrazují kožešiny. Právě zvířecí kožešiny se používaly na tyto účely již stovky let.

2.5.1 POLŠTÁŘE

Polštáře, mají mnoho účelů použití. Rozdělují se na polštáře podhlavníkové, zdravotní, sedací a dekorační. Často si bez polštáře člověk nedokáže představit svůj spánek.

Podhlavníkové polštáře – Protože jsou tyto polštáře vyráběny s prošívanými příkryvkami jako komplet, jsou plněny stejným materiálem. Polštáře jsou šity velké nebo menší a převážně mají rozměry 70 x 90 cm. Když jsou plněny peřím, jejich hmotnost se pohybuje okolo 1 - 1,5 kg, podle velikosti polštáře. Naopak podhlavníkové polštáře plněné polyesterovými dutými vlákny nebo polyesterovými kuličkami nepřesahují svoji hmotnost 0,5 kg. Tyto polštáře jsou vyráběny i jako speciální zdravotní polštáře, které se přizpůsobují lidskému tělu nebo již přizpůsobené jsou. Tvary podhlavníkových polštářů jsou stále vyvíjeny a zdokonalovány i jejich výplňkové materiály. Slouží k odlehčení krční páteře a dodávají pocit zdravého a příjemného spánku. Tyto polštáře jsou konstruovány podle anatomických rozměrů lidského těla a patří ke zdravotním polštářům. K těmto polštářům se řadí i válcové a podkovové tvary.

Sedací polštáře – jsou využívány na židlích, lavicích, zahradním nábytku nebo jsou kladeny přím na zem v interiéru. Používají se na sezení a jejich úkolem je pokrýt celou plochu sedacího zařízení. Jsou vyráběny v nejrůznějších tvarech, velikostech a z různých materiálů. Náplně těchto sedacích polštářů může tvořit polyuretanová pěna (molitan, duren), speciální netkané textilie nebo různé druhy čalounických výplňkových materiálů.

K těmto polštářům je možné zařadit i sedací pytle nebo sedací vaky, které jsou velice módní, ale také jsou relaxační pomůckou, místem k odpočinku, spánku a hroučkou

pro děti. Jsou určeny do interiéru, a protože jsou omyvatelné, tak jsou vhodné i do exteriéru k bazénu nebo na zahradu. Vyrábí se v různých velikostech, tvarech i barvách a z různých materiálů (nylon, kůže). Jsou plněny polyesterovými kuličkami.

Dekorační polštáře – mají funkci estetickou a dekorativní. Protože tyto polštáře nejsou určeny na spaní, ale na ozdobu, mohou být vyráběny z nejrůznějších textilních materiálů. Kůže, kožešiny, tkané textilie s vytkávaným nebo natištěným vzorem, textilie pletené a textilie s různým strukturálním povrchem. Na polštáře jsou našívány korálky, cetky a textilní aplikace. Při vlastní výrobě těchto polštářů záleží na fantazii a vkusu výrobce.

2.6 BYTOVÉ TEXTILIE

2.6.1 HISTORIE A VÝVOJ BYTOVÝCH TEXTILIÍ

Vývoj bytových textilií není ze dne na den, bytové textilie se vyvíjely již celá staletí. Už od pradávna si okolo sebe člověk vytvářel prostředí, ve kterém se cítí dobře a hlavně bezpečně. Tato prostředí měla poskytovat ochranu před přírodními a povětrnostními vlivy a nebezpečím, které okolo číhalo ze všech stran. Na vzniku a vývoji závisely klimatické podmínky, dostupnost materiálů, způsoby života, náboženství, stupeň lidské společnosti. Člověk se pokoušel vyjádřit stupně lidské společnosti vytvářením symbolů, zdůrazněním nadřazenosti nebo uplatnění výtvarného názoru. Tyto důvody způsobily, že v různých zemích, v jednotlivých historických obdobích a u různých národností vznikaly předměty utvářející lidská obydlí velmi rozdílně.

Bytové textilie člověka chrání před zimou, vlhkostí, zkrášlují a zpříjemňují obydlí, proto jsou od svého prvopočátku jeho nejbližším okolím. Dříve k těmto účelům sloužily kožešiny a kůže. Postupem času se z lovců zvěře stali pastevci a vznikl druh kožešinové imitace a nový způsob ve zpracování stříhané vlny, ze které se dělali jednoduché vlněné přikrývky. Takto se zdůvodnil vznik bytových textilií, které se liší od textilií oděvních.

Předpokládá se, že první způsob výroby bytových textilií byl znám již v mladší době kamenné. Prvními užívanými bytovými textiliemi byly hrubé tkaniny a vázané příkrývky používané prvními kočovníky. Tyto tkaniny byly předchůdci dnešních koberců, v těchto dobách nahrazovali dnešní stůl, židli, postel, předložku, závěsy i ozdobné prvky. Vázané hedvábné koberce jsou původem z Orientu, znamenaly jedinou ozdobu interiéru. Nejprve se tyto koberce dovážely do Sýrie a Egypta a po čase jako válečná kořist, se dostaly až do Evropy. Od 16. století v Anglii a od poloviny 17. století ve Francii, se začínají tyto koberce napodobovat.

V Evropě za dob Řeků a Římanů 8. až 5. stol. př. n. l., se textilie příliš nevyužívají, jsou upřednostňovány chladné kameny. Římané až od 6. až 10. století začali zdobit stěny vlněnými a hedvábnými tkaninami vyráběné gobelínovou technikou s ornamentálními a obrazovými motivy. V 17. století v Evropě v Paříži byla založena první manufaktura s výrobou nástěnných koberců. V románském období na stěnách a jako závěsy oddělující místnosti pro spaní, byly využívány dlouhé pásy textilií, převážně hladké bez vzoru. Období gotické se přizpůsobilo životu v Orientu. Péče o obydlí vzrůstá. Až v době Baroka se objevují bytové textilie podobné dnešním. Ve Francii se objevují první potahy, čalouní se nábytek brokátem a sametem. V tomto období se začínají rozlišovat textilie používané na nábytek a na odívání. Stěny jsou zdobeny tkanými textiliemi, okna lemována závěsy a prvními krajkovými záclonami. V Renesanci zůstává interiér jasný a jednoduchý v antickém stylu. Po čase francouzská dvorní kultura toto období pohltí, přinese jí nástěnné tkaniny ze sametu či damašku a koberce na podlahu. V 16. až 18. století se vyjadřovala společenská prestiž, bohatství a moc, právě množstvím dekorativních předmětů v interiéru. Naopak na přelomu 18. a 19. století v Evropě se používají bytové textilie velmi málo.

Lidové a venkovské obydlí v těchto obdobích, setrvalo v zařizování příbytku jako v době románské. V pozdější době se v interiéru objevují zdobné prvky, ale stále nebyla potřeba zakrývat okna dekoračními závěsy, pokládání koberců na podlahu ani nezakrývat jídelní stůl. V 19. století v Evropě se interiér zařizuje bytovými textiliemi, které jsou vyráběny průmyslovou výrobou. Výroba byla mnohem levnější a dostupná větší vrstvě obyvatel.

2.6.2 TRENDY DNEŠNÍ DOBY

Dnešní době jsou moderní jednobarevné strukturované tkaniny s novým povrchovým vzhledem, příjemné na dotyk, výšivky, gaufrované vzory. Novými trendy jsou transparentnost a plastický vzhled. Dále nové materiály **hightech**, které dávají textiliím vzhled vysoce lesklého nebo matného kovu. Tyto efekty se docilují různými povrchovými úpravami nebo textilie kovová vlákna obsahuje. Je to vysoká technologie zpracování, působí ušlechtilé a elegantně, nepůsobí chladně a nudně. Nové technologie ve výrobě bytových textilií obsahují také finální úpravy textilií. Jako jsou oleofobní, hydrofobní, protižmolková, protimolová, antistatická, nemačková, měkkčící úprava. Na takto upravených textiliích nejsou patrné žádné změny, textilie působí přirozeně.

Módní trendy v bytových textiliích stále přicházejí a odcházejí, stále se rodí a vyvíjí se nové modernější vzory, materiály, technologie pro výrobu, ale zároveň se znovu vrací vzory, barvy, které jsou jen trochu pozměněny.

3 BARVY A JEJICH VLIV NA PSYCHIKU ČLOVĚKA

3.1 PŮSOBENÍ BAREV A NARUŠENÍ LIDSKÉ ROVNOVÁHY

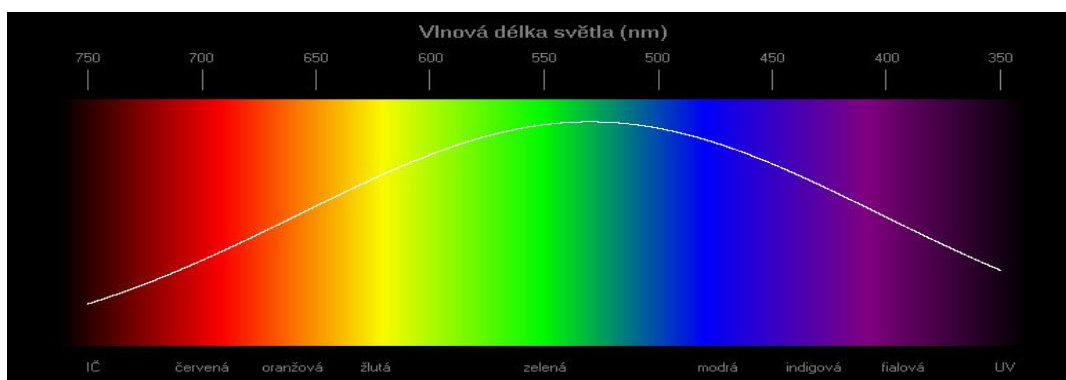
Barvy úplně mění pohled na svět, dělají život barevnější, veselejší a krásnější. Proto se jimi chceme obklopovat jak v pracovním, tak v domácím prostředí. Barvy v interiéru ovlivňují rozpoložení, aktivitu, zdraví, rovnováhu lidského organismu a to všechno závisí na lidské psychice. Barvy jsou vnímány každým úplně jinak a na každého člověka barvy jinak působí. Je to velice podobné jako s počasím. Když je zataženo nebo dokonce prší, člověk je většinou mrzutý a má velice špatnou náladu a své chování předává i svému okolí. Naopak, když je překrásný den, svítí sluníčko a nebe je bez mráčku, člověk je veselý, šťastný a usměvavý. Toto působení je podle sytosti tónů jedné barvy. Zesvětlené odstíny působí radostněji a lehčeji, naopak tmavší a temnější barvy jsou těžší, vážnější až nabývají neklidu. Dokážeme najednou vnímat barev víc a proto je jejich vnímání složitější, často však převládá barva jedna. Jako třeba v přírodě je převládající barvou zeleň, která působí uklidňujícím způsobem.

Kdyby byl svět bez barev, byl by nepochybně smutný, nudný a depresivní. Narušení lidské rovnováhy organismu a vznik emocí způsobují různé faktory psychického původu např.: hněv, nespokojenost, smutek, strach, šok, závist a bezmocnost. Pokud tyto faktory na tělo působí v nemalé intenzitě, člověk může onemocnět. Největším nepřítelem v této době pro lidský organizmus je STRES. Je to stav lidského organismu, na který nepříjemně působí zátěž. Projevuje se nepříjemnými fyzickými a duševními pocity, celkový stav člověka se zhoršuje a poklesá jeho výkonnost. Důsledky stresu jsou duševní, to je náladovost, úzkostné stavy, dále psychosomatické – nespavost, nechutenství, a onemocnění (bolest hlavy, srdeční potíže, žaludeční potíže). Existují ale protistresová opatření, kterých by se člověk měl držet a využívat je, když ho stres přemůže. Jsou to: dostatečná doba spánku, sportování, styk s přírodou, prostředí, ve kterém je nám dobře. Tímto prostředím myslíme kancelář, byt, dům, kavárnu či restauraci. Každý člověk chce, aby bylo ať pracovní, tak domácí prostředí podle jeho „barevné pohody“. Prostory můžou být ovlivněny vybavením např.: nábytkem a jeho tvary, barvou a světlem, jak umělým, tak přírodním. Předměty,

tvary a materiály různých barev mají jedinečnou energii, ovlivňují celkové prostředí a tato energie působí na lidi, kteří v místnosti bydlí nebo pracují.

3.2 SVĚTLO A VLNOVÉ SPEKTRUM

Světlo, je to základní podmínkou lidského vidění a vlastnost barvy. Na světle barvy žijí, a proto jej potřebují. Jak světla ubývá, barvy se vytrácí a jejich zářivost se proměňuje na barvu šedavou, až ve tmě úplně zaniknou. Světlo je elektromagnetické záření, charakterizuje se fyzikálně – frekvencí, to jest počtem vln nebo vlnovou délkou, která se měří délkovými jednotkami. Světlo má vyšší energii, čím kratší má vlnovou délku. Umělá osvětlení jsou domodra, dožluta, protože jim chybí vlnová délka a tato osvětlení nám mění barevnost barvy. Světlo dopadající na barevné povrchy se částečně pohlcuje a částečně odráží a to v jiném poměru u každé vlnové délky. Pouze bílá plocha všechny vlnové délky odráží a černá je pohlcuje.

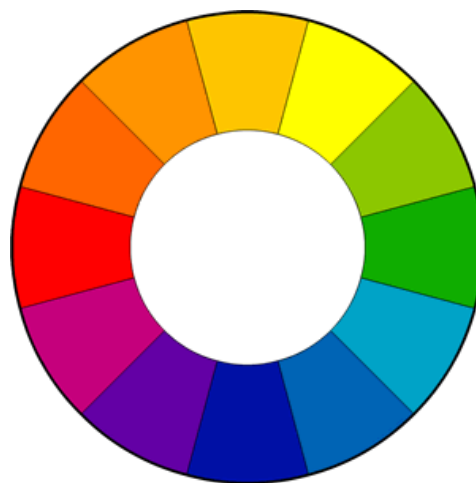
Obr. č. 1 Vlnové délky světla

Naše smysly jsou schopné vnímat vlivy jako soubor vlnění v oborech spektra. Existují části vlnových spekter, které naše smysly rozeznat nedokážou, ale přesto na nás působí. Mluvíme o ultrafialovém a infračerveném záření. Barvy působí na naše city, organismus, psychiku prostřednictvím svých vlnových délek. Barvy, chápeme je jako elektromagnetické vlnění, které má rozličnou vlnovou délku, tedy každá barva slunečního spektra odpovídá určité vlnové délce světla. Tyto vlnové délky na obr. č. 1, které naše oči vnímají, se pohybují od 360nm do 760nm. Nejnižší vlnovou délku má barva fialová 360nm až 455nm, modrá 455nm až 490nm, zelená 490nm až 550nm, žlutá

550nm až 590nm, oranžová 590nm až 650nm, červená 650nm až 760nm. Za červenou barvou je infračervené záření, které má vlnové délky až do 300 000nm a před barvou fialovou je oblast ultrafialového záření od 400nm až 10nm. Tyto vlnové délky zabíjí mikroby, ale také můžou poškodit buňky v našem těle. Když je oko podrážděné barvou určité vlnové délky, působí nejen na náš zrak, ale zároveň na určitý orgán v těle a to pozitivně nebo negativně.

3.3 ROZDĚLENÍ BAREV

Barvy se rozdělují z hlediska psychologického v barevném kruhu na obr. č. 2 na, studené a teplé. Mezi studené barvy v dolní části kruhu patří modrá a zelená, jsou to barvy vody a moře, stínu, chladu, oblohy a dálky, klidu a míru, ale také vyvolávají dojem tajemnosti, záhadnosti a neurčitosti, jsou v protikladu se žlutými tóny. Tyto barvy však můžou být nachýleny k teplu či ke studenu, když je do zeleně přidáno více žluté, bude působit teplejším dojmem, když je do zeleně přidána větší část modré, bude tato barva přikloněna ke studenu. Teplé barvy jsou v horní polovině kruhu žlutá, oranžová, červená. Tyto barvy nám připomínají slunce, navozují pocit tepla, jasu a dodávají energii. Jejich působení na nás a naše vnitřní pocity je velice uklidňující, navozují nám dojem radosti, harmonie, uvolnění, může navodit i vzrušení, moc a sílu. Čím je barva červenější, tím je teplejší.

Obr. č. 2 Barevný kruh

Barvy jsou děleny do třech základních skupin na obr. č. 3. První skupinou jsou barvy primární červená, zelená a tmavě modrá, jejich složením vznikne bílá při aditivním míšení, při subtraktivním míšení vznikne barva černá. Dvojice těchto primárních barev jsou purpurová, azurová a žlutá a jejich složením vznikne barva černá při subtraktivním míšení a při míšení aditivním vznikne bílá. Subtraktivní míšení barev se uplatňuje v textilu, při míšení barev v prášku nebo v roztoku a v aditivním jde o míšení jednotlivých odstínů světla např.: osvětlení, monitor, televize. Druhou skupinou jsou barvy sekundární, ty jsou tvořeny kombinací barev primárních fialová, tmavě zelená, hnědá. Třetí a poslední skupinou jsou barvy terciální, ty vznikají kombinací primárních a sekundárních barev. Další skupinou barev by pak byla skupina kvarterální.

Škála barev, rozumíme tím jakoukoliv stupnici barev, odstíny téže barvy tvoří monochromatickou řadu. Jsou škály teplých a studených barev. Jednu barvu vnímáme jako hlavní a ostatní její doprovodné. (modrá + 2x sousední barva nebo zelenomodrá, zelená a doplňující je barva oranžová = je naproti).

Obr. č. 3 Barevný kruh

3.4 PSYCHOLOGIE BAREV

Psychologie barev je chápána jako vlastnost a využití jednotlivých barev, barevných odstínů a jejich kombinací. Jejich vliv se někdy více, někdy méně liší podle zastoupení té které barvy. Při práci s barvami je nutná experimentace, každý člověk je

individuální, když jedna barva pomůže jednomu člověku, neznamená to, že pomůže a bude mít stejný vliv i na ostatní. Nejen léčitelé a lékaři využívali v minulosti barev, odstínů barev a jejich kombinací k ovlivňování psychiky pacientů. Používali je jako prevenci proti nemocím. Bylo ale zjištěno, že tato terapie je účinnější u lidí citlivějších a vnímavějších. Barvy jsou každodenní součástí lidského života a je velice zajímavé zjišťovat, jaký mají vliv na lidskou psychiku.

Žlutá

Barva žlutá je barva primární. Je to barva slunce a ohně. Z této barvy cítíme teplo, povzbuzení, optimizmus, harmonii a určité uvolnění. Podporuje naši paměť a lze ji použít při depresi. Zvyšuje naše sebevědomí, optimismus a uzdravuje tělo i mysl, dokáže vnutit člověku pocit tepla a povzbudit myšlení a aktivitu. Opticky prostor zvětšuje a působí rušivě než uklidňujícím dojmem.

Oranžová

Oranžová barva vnímána jako symbol veselosti, radosti i moudrosti. Tato barva vzniká ze žluté a červené a je zařazena do skupiny sekundární. Je to barva veselí, vzdoru, přátelství, dobrosrdečnosti, dokáže vyvolat dojem sebevědomý, pomáhá při hysterii a depresi. Tato barva je spojována s odstraněním traumat. Podporuje v nás umění a společenský smysl a větší chuť k jídlu.

Červená

Je opakem barvy zelené, v přírodě je velice vzácná a příliš nápadná. Červená barva dráždí a provokuje a proto je nežádoucí, dávat tuto barvu do koupelny, kde si chceme odpočinout a relaxovat. Dodává energii, vášně, vzrušení, sílu, moc, nebezpečí, lásku, nebojácnost, životní sílu, sexualitu a plodnost. Červená barva je povzbuzující, vyvolává chuť k jídlu, také dokáže vyvolat silné emoce, pomstychtivost a nenávisť. Pomocí této barvy můžeme zvýšit tělesnou teplotu a dodat krvi energii.

Purpurová

Purpurová barva působí spravedlivě, důstojně, vznešeně. Přináší lásku ke všem věcem a pomáhá překonávat denní rutinu. Nadbytek barvy purpurové může vyvolat depresi.

Růžová

Tato barva mívá v pronikavých a pastelových odstínech podobný účinek jako barva červená. Podporuje energii, kreativitu, vybízí k pohybu a akci. Ale podle své intenzity a typu odstínu působí na člověka často odlišně. Tuto barvu mají rádi především lidé živý, bystří, občas však lidé s tendencí k dětinskosti. Je spojována s láskou, laskavostí, něhou, starostlivostí a ženskostí. Zmírňuje hněv a pocit opuštěnosti, oblíbená barva dětí, probouzí soucit a vnitřní čistotu, zklidňuje emoce.

Fialová

Fialová barva vznikne smícháním barvy červené a barvy modré, proto tato barva představuje směs erotiky a klidu. Mívá podtext smyslnosti, zároveň i duchovnosti. Je nádherná a přesto i záhadná a tajemná. Navozuje kreativnost a extravagantnost, náročnost a osobitost. Podporuje meditaci a pomáhá překonávat utrpení a smutek, nastoluje vnitřní klid.

Světle fialová

Barva plná magie, melancholie, opojení. Je vhodná pro lidi osamocené, nešťastné. Pomáhá s vyrovnaním těžkých životních situací, pocitem bezmocnosti, beznaděje, odcizení a nachází smysl života.

Modrá

Tato barva je silně spojena s oblohou a mořem, které symbolizují neměnnost a stálé hodnoty. Modré prostředí vyvolá pocit jistoty, klidu, uvolnění a bezpečí. Lidé, kteří mají rádi modrou barvu, navenek působí chladně a nepřístupně, zato mají svoji vnitřní sílu a pro své známé jsou stoprocentně spolehliví. Tuto barvu bychom volili do domácího prostředí do koupelny. Je to místnost určená pro relaxaci a proto v ní chceme najít klid a pohodu. Ve firmě by se pak, místnost používaná pro porady vymalovala světle modrou, aby působila uklidňujícími vlivy a zároveň podporovala komunikaci.

Tyrkysová

Tyrkysová barva vzniká smícháním barev modré a zelené, spojuje jejich blahodárné účinky. Je to barva komunikace, intuice, učení, podporuje učení jazyků a technický talent. Uvolňuje a povoluje veškerá napětí v těle.

Zelená

Této barvy je nejvíce v přírodě a společně s modrou tvoří harmonii a v přírodě dominují. Je to barva primární. Nabízí asi nejširší škálu možných odstínů. Zelená barva osvěžuje mysl, je zdrojem inspirace a podporuje koncentraci. Symbolizuje vyrovnanost, spokojenost a na tělo působí uklidňujícími a regenerujícími prostředky. Je skvělá pro duševní rovnováhu. Tuto barvu mají rádi lidé, kteří jsou otevřeni novým nápadům, věcem a cestám.

Světle zelená

Světle zelená barva vyvolává pocit vlhka, chladu i ticha, ztráty energie. Tato barva vznikne z barvy zelené s míšením barvy bílé.

Tmavě zelená

Je to barva naděje, vážnosti, smutku, rozjímání, uklidnění a také nebezpečí. Tuto barvu namícháme ze zelené a z trošku černé barvy.

Hnědá

Realismus, vážnost, solidnost, pořádek, tradice.

Šedá

Dělá z lidí lenochy. Navozuje smutek, netečnost, depresi, ale i pokoru, preciznost a přesnost. Tato barva v prostředí působí nudně, brzdí mozek a jeho myšlenky.

Černá

Černá barva pomáhá stabilizovat a zklidňovat. Mnoho černé může navodit depresi a zhoršit duševní stav. Vzдор, vnitřní konflikt, samota, uzavřenost. Tato barva je nejúčinnější s bílou.

Bílá

Bílá barva dodává sílu, celkově povzbudí a probouzí tvořivé schopnosti. Vidíme v ní ale i nejistotu, naivitu a čistotu. Má harmonické účinky a navozuje rovnováhu.

4 TEXTILNÍ APLIKACE A JEJICH POUŽITÍ

4.1 TEXTILNÍ APLIKACE NEBO LI TEXTIL NA TEXTIL

Aplikace pochází z latinského slova *applicare*, které znamená přiložit, připojit, přidat. Je to dekorativní technika, při níž je přikládán jiný textilní materiál na základní textilní materiál. Textilních aplikací je velké množství a každý si může vybrat podle svého vkusu. K textilní aplikaci jsou používány textilie jednobarevné i barevné, textilie s různými vzory i strukturami. Textilie může být jemná, průhledná, pevná, pružná, lesklá, chlupatá (počesaná), převážně je volena textilie, která je netřepivá. Záleží ale na tvůrci, jeho fantazii a výtvarném záměru. Aplikace jsou používány na různé typy oděvů, bytových a dekoračních doplňků. I když aplikace znamená „přiložit“, pouhé přiložení textilie na základní materiál nestačí, obě textilie jsou proto spojeny sešití. K našívání textilu na textil se používá ručních stehů, strojových stehů nebo ozdobných stehů, které zvyšují estetickou hodnotu aplikací. Tato technika je velice pracná, ale ve výsledku je dosaženo originálu výtvarně zpracované textilie.

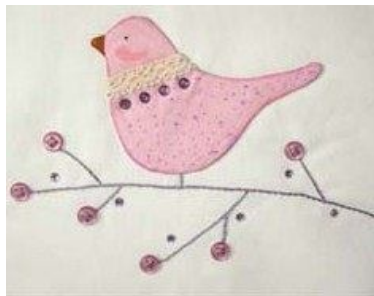
4.2 DRUHY TEXTILNÍCH APLIKACÍ

4.2.1 POVRCHOVÁ APLIKACE

Povrchová aplikace neboli nakládání aplikace na obr. č. 4, je našívání rozmanitých vystřižených tvarů, motivů z textilních materiálů na základní textili. Touto aplikací se může pokrýt celý povrch základní textilie nebo jen její část. Před začátkem našívání aplikace je důležité, aby byla základní textilie, na kterou bude aplikace našívána rovnoměrně vypnuta a rozvržena. U vystřižených motivů je nutno počítat se švovými záložkami, aby se materiál netřepil. Před našíváním jsou švové záložky podlepeny nebo založeny pod textili a teprve potom je aplikace pečlivě našita na základní textili. Další možností při vytváření této aplikace je aplikování předem

vyšitých motivů na základní textilii. Motiv je nejprve našit na jemnou látku, následně pak vystřižen a aplikován na základní textilii (podkladovou textilii).

Obr. č. 4 Povrchová aplikace

4.2.2 VYSTŘIHOVANÁ APLIKACE

Vystřihovaná aplikace na obr. č. 5, je vytvářena pomocí textilií s různou barevností a kvalitou. Pro docílení plastičnosti aplikovaného motivu jsou textilie prostřihovány, vystřihovány, podkládány, vyplňovány, nakládány na sebe různými způsoby, aby bylo docíleno tvarů, které byly navrženy. Textilie jsou k sobě připevňovány lepením, zažehlováním, přistehováním, obšíváním, přišíváním a našíváním.

Obr. č. 5 Vystřihovaná aplikace

4.2.3 ZDOBENÁ APLIKACE

Tato aplikace je vyráběna pomocí vyšívání na základní textilií na obr. č. 6, nebo vyšívání na vystřižený motiv z textilie a poté aplikován na textilií základní. Někdy se aplikují gobelínové motivy a někdy vystřihované látkové vzory. Touto aplikací se zdobily polštáře a přehozy na postele v 17. a 18. století.

Obr. č. 6 Zdobená aplikace

4.2.4 LEMOVANÁ APLIKACE

Lemovaná aplikace využívá provázků, ozdobných šňůrek (tkanice), proužků k olemování a zároveň k zakrytí ustřižených okrajů základní textilie, ale i našitých aplikací. Šňůrky jsou našívány ve vhodně zvolených vzdálenostech viditelnými nebo skrytými stehy. Samotné našívání šňůrky na základní textilií je aplikací, působí dekorativně a vytváří zajímavé efekty. Aby byl motiv opticky zvětšen, je použita šňůrka stejné barvy, jako je barva aplikovaného motivu. Tvar se poté zvýrazní šňůrkou barevně odlišnou od motivu i podkladu. Šňůrky mohou být našívány i dvojitě v různé síle. Vnitřní šňůrka má funkci lemování motivu a vnější jí doplňuje.

Obr. č. 7 Lemovaná aplikace

4.2.5 PROSTOROVÁ APLIKACE

Jde o takový způsob aplikování, jehož výsledkem jsou plasticky vystupující motivy. Je možno aplikovat reliéfně, a to v různě vysokých vrstvách. Tato technika byla vyvinuta již v 16. století a byla využívána na ozdobných obrázcích, ke zdobení obalů krabiček a při výrobě rámečků k obrázkům.

Na základní hladkou textilií je nejprve nakreslen motiv nebo vzor a jsou určeny části, které budou z plochy vystupovat. Tyto motivy jsou zpracovány zvlášť na vypnutou textilií. Jsou našity křížkovým nebo zapošivacím stehem a poté vycpány vatou, vatelínem nebo jiným materiálem vhodným k vycpávání. Přes takto připravený motiv může být našita další krajková textilie, která byla vystřížena do zvoleného tvaru a přišita zvoleným stehem. Takto upravené motivy se naaranžují na základní textilií a postupně se přišívají. Tyto motivy je možno dozdobit dřevěnými a skleněnými korálky nebo efektními detaily z kovu.

Obr. č. 8 Prostorová aplikace

4.2.6 PALESTINSKÁ APLIKACE

Tato aplikace byla pojmenována podle svého místa vzniku. Dodnes je tato aplikace v Palestině používána na bohatě zdobených šatech s kombinací různých typů aplikací, které jsou navzájem spojeny vyšíváním. Nejozdobnější na těchto šatech je živůtek a ostatní díly šatů jsou zkrášleny povrchovou aplikací rezavé a hnědé barvy a na spodní lem šatů je použita aplikace vystříhovaná. Šaty bývají zbarveny do červena, až přeházejí do žltorůžových barevných odstínů. Ozdobné detaily na šatech jsou vyšity

plochým stehem a olemovány stehem krokvičkovým. Lemování je vytvořeno ozdobnou šňůrkou zakončenou střapci a barevnými korálky.

Obr. č. 9 Palestinská aplikace

4.2.7 KONTRASTNÍ ZRCADLOVÁ APLIKACE

Tato technika aplikování vychází z klasické aplikace, ale bývá složitější. Základním principem a efektem této aplikace je zrcadlení. Technika zrcadlové aplikace spočívá na vystřížení stejného motivu ze dvou barevně odlišných textilií. Ozdobný motiv je vystřihován ze dvou látek položených na sobě. Tím je docílena stejnost obou motivů. Motiv jedné textilie je vložen do vystřiženého tvaru na textili druhé a obráceně. Poté jsou motivy přišity. Je důležité pracovat s jednoduchými tvary a jasnými liniemi, na zvolené motivy je dobré používat textilie, které se netřepí.

Obr. č. 10 Kontrastní zrcadlová aplikace

4.2.8 GOBELÍNOVÁ APLIKACE

Je to způsob náročný, ale působivý. Je to aplikace motivů vyšitých gobelínovou technikou na základní textilii. K této technice je zapotřebí kanava, která je určena pro vyšívání (jemné vyšívací plátno s kanavovou vazbou), dále hedvábná nebo vlněná příze. Název této aplikace je podle ručně vyšívaných nástěnných obrazů – gobelínů. V této aplikaci stačí vyšít jednoduchý (geometrický) motiv. Ten je přišpendlen a poté přišit na základní textilii ozdobnými stehy. Gobelínové motivy jsou aplikovány na pevnější textilii.

Obr. č. 11 Gobelínová aplikace

4.3 TEXTILNÍ KOLÁŽ

Textilní koláž využívá výrazových vlastností různých druhů textilií, jejich odlišné struktury povrchu, barevnosti a dekorů. V textilní koláži je důležité využívat tažnost, pružnost, splývavost, tuhost, jejich lesk a mat. S textiliemi je možno pracovat podle libosti. Můžou se trhat, stříhat, třepit, vytahovat nitě, muchlat, řasit. Na textilní koláž se používají plošné textilie, ale mohou se kombinovat s různými délkovými textiliemi nebo drobnou přípravou, to jsou knoflíky, cetky. U délkových textilií se využívají efektní nitě, nitě s barevnými efekty. Na textilní podklad jsou kladeny jednotlivé upravené části různých materiálů na sebe nebo vedle sebe. Tímto vzniká

promyšlená kombinace, která je upevňována našíváním nebo lepením na textilní podklad. Důraz je kladen na barevné a tvarové uspořádání.

Obr. č. 12 Textilní koláž

5 MOŽNOSTI TEXTILNÍHO TISKU

5.1 TEXTILNÍ TISK

Textilní tisk, jde o velmi staré umění. Je to významný a rozšířený způsob zdobení textilií. Jde o nanášení barviva na povrch textilního materiálu, což umožňuje vytvoření rozmanitých vzorů a jejich barevných variací. Textilní tisk se postupem času stále vyvíjí, působí na něj technický pokrok a stále měnící se móda. Textilní tisk se využívá na bytové a dekorační textilie, oděvní materiály (textilie). Tiskne se na tkaniny, pleteniny i netkané textilie, vyrobené z přírodních i syntetických materiálů.

5.1.1 HISTORIE RUČNÍHO TISKU

Ruční tisk patří k nejjednodušším a nejstarším technikám vzorování textilií. Dříve než byly textilie potiskovány, zdobily se primitivními způsoby jako je pomalování nebo máčení v roztoku barviva. Barviva byla přírodní z rostlin nebo hlinek. Na přelomu našeho letopočtu se k nanášení barviva na textilie začala používat tiskátka s vyřezaným vzorem. Stejně jako řada jiných technik i tisk textilními tiskátkami vznikl v Orientu. Nejprve si každý tiskl jen pro svoji potřebu, a když se práce stěžovala, muselo se toto řemeslo učit. Postupem času se technika zdokonalovala, až vznikly první dřevěné formy pro ruční tisk. Ty se později začali nahrazovat kovovými formami s reliéfy. V Evropě zavedli jako první ruční tisk Holanďané, ti se s ním setkali poprvé v Indii. Následně se tato technika tisku z dílen řemeslníků přešla do manufaktur a továren. Tiskem se napodobovaly textilie bohatě vytkávanými vzory proto, že byly velmi drahé a pro většinu lidí nedostupné. V 19. století Francouz Perrot zmechanizoval ruční tisk. Pod jeho rukama byl zkonstruován první mechanizovaný tiskací stroj jménem Perotina. Tento stroj měl vynikající pracovní výsledky, tiskl přes celou šíři tkaniny. Dále byly vynalezeny poloautomaty, tisk z ryté měděné desky. Stále to byl však tisk přerušovaný a pro zvýšení a zlevnění výroby bylo nutné zdokonalovat technologii tisku na plynulý způsob. Konstrukteři vynalezli stroj, který neměl ve své konstrukci formy, ale válce. Tak vznikl nepřerušovaný způsob výroby. Způsob ručního tisku se již nepoužívá.

5.1.2 STROJNÍ VÁLCOVÝ TISK

V 17. století dochází ke vzniku prvních textilních tiskáren. Thomas Skot Bell v roce 1770 vynalezl a zkonstruoval hlubotiskový válcový stroj. Tento stroj byl základem dnešního současného strojního tisku. Barva byla potiskována na tkaninu skrz vyhloubené rytiny a ocelová stěrka stírala přebytečnou barvu. Základem této techniky byly dřevěné následně měděné válce, ve kterých byly do hloubky ručně vyryté vzory, do kterých se následně nanasla barva, přitlakem se vzor otiskl na textilií. Tímto způsobem bylo možné vytvořit až šesti barevný vzor, ale na každou barvu byl zapotřebí samostatný válec. V současné době se tato technika nepoužívá z důvodu velice dlouhé a drahé výroby tiskařských válců. Po druhé světové válce vznikaly tiskařské válcové stroje s vybavením několika přítlačných válců.

5.1.3 FILMOVÝ TISK

Na konci 19. století přichází do Evropy technika filmového tisku, která přichází z Číny a Japonska. Tato technika vzniká vyřezáváním jednoduchých šablon z papíru, které byly přelepovány vyráběnými sítkami z lidských vlasů. První zmínka o technice tohoto tisku z našeho území pochází z roku 1893 z kosmonoské továrny u Mladé Boleslavi. Její zakladatel v letech 1772 navázal spojení s již velmi známou augsburskou tiskárnou Shülle a ta poslala své zkušené tiskaře do kosmonoské tiskárny, kteří zde zavedli novinky a zdokonalení tisků. Na počátku 20. století se filmový tisk začal používat v USA. A v San Francisku John Pilsworth roku 1915 zavedl vícebarevný tisk pomocí šablon, Francouští tiskaři tuto techniku zdokonalili. Na potiskování hedvábných tkanin používali velice husté síto vyrobené právě z hedvábné tkaniny, přes které protlačovali stěrkou barvy na textilií. Tato technika byla používána i při vytváření velkých kombinovaných vzorů na dekoračních tkaninách za pomoci ručního tisku. Technika filmového tisku se velice rychle šířila po roce 1930, z důvodu sytějších a čistších barev oproti strojnímu tisku. Ve druhé polovině 20. století (1960) se objevily stroje, které používaly kruhové, bezešvé šablony.

Technika filmového tisku spočívá v tom, že se tiskne přes šablonu se vzorem, pomocí stěrky je barva sítem protlačována na textilií. V místě vzoru je síto propustné.

Pro každou zvolenou barvu ve vzoru je nutné mít jinou šablonu. Filmový tisk nebo lidově sítotisk je dělen na ruční a strojní. Šablony jsou vyráběny nanášením světlocitlivé vrstvy na jemnou síť, na které jsou položeny průhledné šablony s voleným vzorem. Šablony jsou připraveny k použití po osvětlení a po odstranění neztvrdlé želatiny. Dnes se často používá místo takto vyrobené šablony vyřezávaná lepicí fólie nebo papír. Strojní filmový tisk je dělen na diskontinuální a kontinuální způsob výroby. Diskontinuální strojní filmový tisk je pomalý a přerušovaný proces výroby, šablony jsou ploché a vyrobené z polyesteru. Kontinuální strojní filmový tisk je o mnoho rychlejší než diskontinuální, tento proces nemá ploché šablony, ale rotační niklové bežešvé válce. Barva je čerpána dovnitř do válce a je protlačována otvory ven z válce na textilií.

5.1.4 SPECIÁLNÍ DRUHY A EFEKTY TISKU

- **Sublimační tisk neboli tisk přenosem** – jedná se o zatím nejmodernější techniku tisku. Jde o přenos barviva pomocí tepla a tlaku. Princip této technologie spočívá v tom, že se speciální barvivo natiskne za zvýšené teploty na dočasný nosič (přenosový papír) a následně je sublimující barvivo přeneseno za přítlaku z přenosového papíru na textilní materiál. Tento způsob tisku je především určen pro syntetické materiály.
- **digitální tisk** – technika digitálního tisku je velice rychlá, možnost tisku fotografií, syté barvy a hlavně za příznivé ceny. Tiskne se přímo na textil, bez připravených šablon a je možné tisknout na syntetické i přírodní materiály.
- **tisk leptem** – tato technika tisku se používá na již obarvené textilie. Ty jsou poté potištěny na zvolených místech leptací pastou. Leptací pasta při paření nebo horkovzdušném zpracování rozloží barvivo, odbarví jej a je znovu získána původní barva textilie. Vznikne bílý lept.
- **vločkový tisk** – je vytvářen lepením vloček (vláken) na textil. Lepidlem je natištěn vzor na textilií, která se zavede do elektrostatického pole, kde dávkovač rozprašuje vločky, které se nalepují na textilií. Textilie má plastický povrch a sametový omak.
- **tisk kovovými prášky** – kovové prášky jsou zlaté, hliníkové, měděné. Rozmíchají se v tiskací pastě, která obsahuje akrylátové pojidlo. To zajistí dosažení dobrých stálostí.

K této technice tisku je možné používat šablonu s hustotou maximálně 80 mash. Hustší síta by se mohla zalepit.

- **tisk perletí** – jde o stejný princip tisku jako tisk kovovými prášky, ale tisk perletí má mnohem lepší užité vlastnosti. Základní stříbrný odstín perleti se s přidavkem pigmentu rozšíří ve velkou škálu barevných odstínů. Přidaný pigment neovlivní lesklý efekt.

- **rezervový tisk** – Tato technika je jedna z nejstarších metod a její původní voskové rezervy se používají dodnes. Dnes se této metodě říká *batika* (viz.....). Jedná se o zabránění vybarvení textilie v místech, kde byla natištěna rezerva. *Bílá rezerva* – nejprve se potiskne textilie bílou rezervou, poté se textilie obarví. Tam, kde byla natištěna bílá rezerva, je textilie neobarvena.

- **krepování** – textilie jsou potiskovány barvami, které obsahují chemikálie. Ty mění vlastnosti vláken v potištěných ploškách, v následující operaci jsou potištěné plošky vysráženy a vznikne krep.

- **vypalované efekty** – tato technika se může používat pouze u směsi dvou druhů vláken – polyamid s viskózou, polyester s bavlnou. Textilie musí být pevně utkána, aby unesla nevypálenou textilií. Vzory jsou natištěny barvami obsahující chemikálie, které při následném tepelném zpracování naruší jeden druh vláken tak, aby bylo možno lehce vyprášit, vyklepat nebo vyprat. Nepotištěné plochy jsou nedotčeny a vytvářejí platické vzory.

5.2 BATIKA

Batika pochází ze zemí orientu, do Evropy se dostala až později. Na našem trhu se dnes nabízí velké množství různých dekorů textilií, přesto někteří zatouží zhotovit si jak bytový textil, tak oděv sami. Je to originální, stylové a výsledek vždy překvapí. Batikuje se barvami v prášku. Batikuje se bytový textil – ubrusy, polštáře, závěsy, přehozy a oděvy – trička, kalhoty, šaty, šátky, kratásky, sukně.

Nejvhodnějšími textiliemi na batikování jsou textilie vyrobené z přírodních materiálů. Bavlna, vlna, hedvábí, len a jejich směsi. Syntetické materiály se většinou nepoužívají z důvodu minimální savosti. Nejlépe se barví textilie světlé barvy a nepříliš silné a poddajné. Před barvením se musí vždy textilie vyprat, zbaví se tím tužidel a

nejrůznějších nečistot. Nitě se volí především bílé, když ale chceme nití vytvořit barevný efekt, zvolí se nit barevná. Tloušťka nití se volí podle vzoru.

5.2.1 DRUHY BATIKY

- **Vyvazovaná batika** – textilie se zaváže různými způsoby “muchláz“ a zaváže se provázkem nebo nití.
- **Kroužková batika** – mezi dva prsty se vezme cíp textilie a druhou rukou se uhlazuje. Následně je textilie ovazována.
- **Skládaná batika** – a) skládaná převázaná, b) skládaná do kostky a převázaná, c) skládaná destičková – na složenou textilií do kostičky je položena destička a následně převázána, d) kuličková batika.
- **Sypaná batika** – barva se sype rovnou ze sáčku na barvenou textilií
- **Vosková batika** – je nejnáročnější, používá se rozehřátý vosk, kterým se na textilií vytváří „rezerva“. Je to místo, kam se nedostane barva. Vosk je nanášen štětcem, tiskátkou nebo voskovými cákanci. Textilie se v tomto případě barví za studena, aby se vosk nerozpustil. Nejobtížnější na této technice je odstranění vosku. Větší část vosku se odrolí a následně přes staré noviny vyžehlí a ještě vyvaří ve vodě. Může také pomoci technický benzín.
- **Šitá batika** – na textilií se ručně velkým či malým stehem vyšijí vzory, které obarveny nebudou.
- **Batika savem** – se savem se vždy manipuluje v gumových rukavicích. Savo se nanáší na barvenou textilií štětcem nebo cákanci.

Obr. č. 13 Voskovaná batika

5.3 MODROTISK

Potiskování a barvení textilií patří mezi historicky nejstarší a nejrozšířenější způsoby zdobení textilií, které pochází z jižní Asie a postupem času se rozšířily do Evropy. V těchto dobách nebyla činnost tiskařů konkrétně vymezena a jejich zařazení do určitého cechu bylo nahodilé. Tiskařské řemeslo bylo přisazováno do cechu soukeníků, tkalců nebo malířů, proto je ze středověku značná absence zpráv o tiskařských látkách a technikách.

5.3.1 TECHNIKY MODROTISKU

Rozlišují se dva druhy modrotisku, pozitivní dnes přímý tisk a negativní dnes rezervový tisk. Pozitivní, přímý tisk je prováděn substantivní barvou, převážně tmavší barva na světlejší textilií. Ve středověku se tisklo především olejovými barvami a v 18. Století se objevil tisk pozitivní se substantivní barvou, který svým charakterem odpovídal povaze textilií. Technika negativního tisku závisela na zakrytí zvoleného vzoru rezervní směsí, která zabránila barvě proniknout do textilie. V Japonsku se rezervní směs zhotovovala z rýžové mouky a dalších přísad. Její nanášení na textilií bylo postřikání metličkou, kreslený ornament bambusovou hůlkou, roztírání přes šablonu. Rezervní tisk dosáhl v Evropě velkého rozmachu v průběhu 18. století. V tomto období se zintenzivnil dovoz modrého přírodního barviva, zvané indigo, které se získávalo ze stvolu tropické rostliny indigoovníku. V Evropě se dříve tisklo modrou barvou z borytu barvířského, ale protože měla 30krát méně barviva než indigo, barvíři proto sháněli pro své dílny indigo. Koncem 19. Století bylo objeveno umělé indigo.

Rezervní tisk se stal v Evropě koncem 17. a především v 18. století nejrozšířenější a nejoblíbenější technikou tisku, našel uplatnění i v manufakturním způsobu výroby. První větší evropský podnik v Amsterdamu v Holandsku, odkud se rozšířil do Německa. Na našem území v tehdejším Československu jako první zahájila výrobu rezervního tisku manufaktura v Šaštíne na Slovensku v letech 1736. V Čechách a na Moravě začali první rozsáhlejší podniky výrobu rezervního tisku v druhé polovině 18. století.

Modrotiskařské řemeslo a jeho období hlavního rozkvětu u nás spadá do 19. století, kdy modré tkaniny s bílým nebo barevným vzorem ovládly veškeré lidové

vrstvy. Takto potiskované tkaniny se používaly pro zhotovení části oděvů, kusy krojových součástí, také do interiéru a vybavení bytového zařízení.

Obr. č. 14 Modrotisk

5.3.2 VÝROBA MODROTISKU

Řemeslná výroba modrotisku byla velice fyzicky náročná, vyžadovala velkou spoustu technických znalostí, výtvarný cit a smysl pro kompozici. Pro tuto práci bylo zapotřebí velikých prostor. Barvírna se zapuštěnými káděmi s indigovou směsí do země, krytý prostor pro sušení nabarveného plátna a nejméně dvě další místnosti pro vyvařování plátna, tisknutí, závěrečnou apreturu a obchodní místnost pro zákazníky, kde si zákazníci vybírali vzory a objednávali zpracování vlastního přineseného plátna.

Výroba modrotisku začínala vždy vyvařováním, kterým se plátno zbavilo všech nečistot. Následovalo vyprání plátna ve slabém roztoku kyseliny sírové, vymáchání v tekoucí vodě a usušení plátna, následovalo škrobení a mandlování. Po této předúpravě bylo plátno připraveno pro barvení a tisk. Výroba modrotisku byla velice náročná, barvíř určenou textilií pro potiskování rozestřel na dlouhý stůl a pomocí dřevěné formy se zvoleným vzorem nanášel na plátno rezervní směs dřívě pop nebo pap, která vytvořila na textilií krycí vrstvu, přes kterou nepronikla barva do tkaniny. Když směs zaschla, mohla se tkanina barvit. Textilie se ponořovala do dřevěných nebo betonových kádí, ve kterých byla studená barvicí lázeň, která obsahovala indigo, vápno, zelenou skalici, bělobu a jiné přísady. Díky indigu se barvilo redukčním způsobem, to znamená, když se textilie vytáhla z barvicí lázně, přišla do kontaktu se vzduchem a indigo se oxidací přeměnilo na indigovou běl. Tento proces se opakoval až sedmkrát, podle toho, jak jsme chtěli mít barvu textilie intenzivní. Následovalo máchání nabarveného plátna,

keré se tímto zbavovalo přebytečné barvy a rezervní směsi. Máchání se střídalo s namáčením plátna do slabého roztoku kyseliny sírové z důvodu ustalování barvy. Po důkladném vyprání se modrotisk usušil. Závěrečnou úpravou bylo naškrobení a vyhlazení plátna, dříve skleněnými hladítky, která dodávala plátnu vysoký lesk, Později se používal válcový mandl.

5.3.3 FORMY NA VÝROBU MODROTISKU

Formy na výrobu modrotisku byli většinou čtvercové desky o rozměrech 20 x 30cm. Formy se skládaly ze dvou částí. Díl, který má na své ploše umístěný vzor, vyrobený z ořechového, švestkového, bukového nebo lipového dřeva a druhý díl formy, který má ve svém středu vydlabané držadlo. Na jeho výrobu se používalo dřevo měkké. Formy si vyráběli sami tiskaři, nebo se na výrobu forem specializovali řemeslníci, tzn. formštechři. V průběhu 19. století se dřevořezba začala doplňovat mosaznými nýtky a plíšky, až celý motiv vystřídaly formy z kovu.

Obr. č. 15 Forma na výrobu modrotisku

5.3.4 VZORY MODROTISKU

V 19. století textilní desén ovlivnil vzory na modrotiskových formách. Z první poloviny 19. století pocházejí převážně výrazné vzory a hlavně vzory pásové, kombinované kyticemi a květinovými vlnovkami, rostlinné motivy, poházených kvítků a drobných kyticek. Později se objevovaly složitě a jemně zpracovávané kompozice a dále také geometrické tvary.

6 VYUŽITÍ KOMBINACE TEXTILNÍ APLIKACE A TISKU PŘI TVORBĚ DEKORAČNÍCH TEXTILIÍ

6.1 DEKORAČNÍ TEXTILIE

Dekorační textilie jsou na trhu v luxusnějším i v levnějším provedení, z přírodního nebo umělého materiálu, textilie vyrobené tradičními i zcela novými technologiemi zpracování, jejich nový vzhled a způsoby aplikací, jsou na výběr dekorační textilie různých barev, tvarů, vzorů a desénů. Dekorační textilie musí plnit funkci estetickou a funkční prvek k ochraně před chladem, zvukem a světlem. Bytovými doplňky jsou koberce, záclony, ubrusy, polštáře, potahy, přikrývky, přehozy. Při výběru dekoračních textilií do bytu, domu, chalupy nejsou všichni závislí na tom, kolik peněz mají v peněženke, rozhoduje i odborná informovanost, ale především **vkus**. (Vkus, je to představa o tom, co je krásné a co se nám líbí. Je to schopnost rozpoznat zákonné estetické jevy a životní prostředí, vůči nim jednat, posuzovat a hodnotit je. Každý má jiný vkus a pro každého je vkusné něco jiného.)

Dekorační textilie si v každé době v interiéru našli široké uplatnění. Již staří Řekové a Římané uměli vkusně zdobit interiéry a obytné prostory různými textilními materiály. K tomu jim sloužily vzorované hedvábné tkaniny. V době románské se také používaly hedvábné tkaniny a také nástěnné koberce na výzdobu chrámů a kostelů. Postupným rozvojem uměleckých řemesel vstoupily dekorační textilie i do dalších obytných prostor nejenom na clonění oken.

Dekorační textilie z Francie v 18. století slavily velký úspěch v ostatních zemích. V době Rokoka se každým rokem obměňovalo čalounění nábytku a nástěnné textilní tapety. V těchto dobách byly módní velké vzory a s jejich výrobou se předháněly ty největší manufaktury v Paříži. Návrháři těchto vzorů byli pro své široké okolí ceněni a velice dobře finančně ohodnoceni. Návrhář Philippe de Lassalle byl za své návrhy dekoračních textilií povýšen do šlechtického stavu Ludvíkem XVI. Vynálezem roku 1805 J.M.Jacquarda, mechanický textilní stav, sklídil velkolepý význam, protože na těchto stavech bylo možno tkát velké, barevné a složité vzory, které byly tou dobou v módě. Byl to žakárový stav, který se naprogramoval pomocí děrovacího systému (děrovací karty).

V polovině 19. století s rozvojem průmyslu se začali dekorační tkaniny vyrábět průmyslově, proto vzrostl počet nejrůznějších druhů těchto tkanin a zvětšila se i oblast jejich použití. Ze začátku této průmyslové výroby dekoračních textilií se projevuje snaha o jednoduchost, účelnost a vhodnost použití. Tkalo se z přírodních materiálů až v šedesátých letech 20. Století přišla vlna stoprocentních syntetických materiálů. V dnešní době se dekorační tkaniny nevyrábí pouze tkaním, ale i pletením a netkanými způsoby a z hlediska použitých materiálů mohou být bavlnářského, hedvábnického a vlnářského charakteru. Syntetická vlákna používaná při výrobě, jsou převážně přizpůsobována svou délkou, jemností a vzhledem přírodním materiálům jako je bavlna, vlna nebo hedvábí.

Při výběru dekoračních textilií je důležité si uvědomit kladené požadavky na hotový výrobek jako je splývavost materiálu, zvuková a tepelná izolace, ochrana proti slunečnímu záření a UV paprskům, omezení přístupu světla a vytvoření intimního prostředí, stálosti vybarvení, nehořlavost, Neměnný tvar a trvanlivost, snadná údržba. Dekorační textilie jsou děleny na tkaniny, pleteniny, pletotkaniny a netkané textilie.

6.1.1 TKANÉ DEKORAČNÍ TEXTILIE

Tkané dekorační textilie vyrábí se z nich závěsy, polštáře, přehozy, deky. Dekorační tkaniny mohou být jednobarevné, vícebarevné, vzorované, potištěné či se strukturálním vzhledem. Struktura tkanin je dána vazbou. Nejčastěji používanou vazbou je vazba plátňová, také se na ni nejčastěji tiskne. Další velmi používanou vazbou je vazba keprová, ta vytváří šikmé řádkování, atlasová vazba se používá převážně u hedvábnických typů tkanin. Rypsové vazby vytváří vroubkující strukturu a je často nahrazována vazbou plátňovou s použitím silnějších a jemnějších útků. Také se používá vazba panamová, která je odvozena od vazby plátňové, dvě osnovní a dvě útkové nitě provazují současně. Podobná vazba panamové je vazba kanavová, má stejný efekt. Keprová vazba tvoří drsný, hrubý a zrnitý povrch. Tkaniny s použitím této vazby dobře splývají, méně se mačkají a používají se většinou potištěné.

Dekorační tkaniny jsou děleny podle barevného provedení. Jsou děleny na vzor hladký – osnova i útek stejné barvy, vzor házený – vytváří podélné pruhy, pestře tkaný – využívá možnosti barevného snování i házení. Dekorační tkaniny mohou být

s velkoplošnými, vícebarevnými motivy nebo kombinace lesklých a matných míst, jsou využívány tkací stavy s žakárovým zařízením. Patří sem také vlasové tkané textilie, jako je samet, plyš a žinylková tkanina. Pro dekoraci je možné použít všechny typy tkanin. Nejvíce používané typy tkanin: damašek, oboustranné tisky, kreš, kloké, lyonské hedvábí, plyš, satén, ryps, buklé, samet, žinylková tkanina

6.1.2 PLETENÉ DEKORAČNÍ TEXTILIE

Dekorační textilie jsou také vyráběny pletařskou technologií. Vzhled pletených textilií je ovlivněn vazbou, vzorem a vlastnostmi pleteniny. Je rozlišováno zátažné pletení a osnovní pletení. Dekorační pletené textilie jsou převážně pletené na osnovních pletařských strojích. Pletení je využíváno u řídkých poloprůsvitných závěsů, u tkaniny je velice problematické dosáhnout řídkého vzoru, posouvají se nitě ve vazbě. U pleteniny je ovlivňován řídký nebo průsvitný vzor vlastnostmi materiálu, hustotou nebo vzorem. Dekorační pleteniny mohou být jednobarevné, vícebarevné, vzorované, potištěné či se strukturálním vzhledem. U pletenin vznikají vzory převěšováním oček, chytovou kličkou, podloženou kličkou, přidáním druhé nitě. U zátažné pleteniny jsou druhy vazeb – jednolící, odoulící, obourubní, interloková. U osnovní pleteniny – jednolící a oboulící.

6.1.3 DEKORAČNÍ TEXTILIE VYROBENÉ JINÝMI ZPŮSOBY

Netradiční výroby dekoračních textilií, jsou levné díky svému jednoduchému zpracování. Technika propletu, jejím základem je základní rouno, které je propleteno syntetickými nitěmi, je znám pod obchodním názvem Arachne. V obchodech jsou také k dostání textilie pod názvem Malinex, tato textilie je založena na způsobu proplétání útkových nití. Tyto dekorační textilie bývají potiskované nebo využívají lesklých efektních nití jako vzoru. Netkané textilie jsou ploché vrstvy vyrobené z jednosměrně nebo náhodně orientovaných vláken, spojených třením, kohezí nebo adhezí jednotlivých částic textilie.

Pro dekoraci je možné použít všechny tkaniny bez rozdílu, jsou ale typy tkanin, které jsou vyrobeny pouze pro účely dekorace. Je důležitý vzhled a originalita textilie a je důležité, aby vhodně doplňovala interiér.

6.2 TYPY DEKORAČNÍCH TEXTILIÍ

Matlasé – plastická tkanina, vyráběná z nejrůznějších vlákenných surovin jako tkanina s výplňkovou osnovou, která tvoří plastičnost tkaniny. Tato tkanina má nejméně dvě útkové a tři osnovní soustavy, **Žakárové potahové textilie** – textilie s velkoplošnými vzory, **Matracový damašek** – tato tkanina je tkána žakárovou technikou v atlasové vazbě, a velkoplošnými vytkávanými vzory, **Žinilkové textilie** – je to objemnější tkanina s vlasem, který je vytvořen speciální efektní nití tzv. žinylkou, ta se používá především v útku, **Potahové plyše** – plyš je vlasová tkanina s jemným a hustým vlasem vyšším než 3 mm, který je tvořen speciální vlasovou osnovou. Plyš nemusí být pouze tkaný, ale i pletený. Na dekorační textilie se používá plyš vířený, který má vlas tepelně zafixován, aby nedocházelo k jeho vypadávání. Tímto způsobem se často napodobují zvířecí srsti. Plyše ze syntetických materiálů jsou plasticky upravovány horkým vzorovaným kalandrem (gaufrovaní), **Vločkové materiály** - vlasový povrch vytvořený netkaným způsobem, nanášením velmi krátkých vláken na textilní podklad s pojivem, **Tkaniny s laserovým vzorem** – vzory jsou vytvářeny na syntetických tkaninách vyřezáváním laseru, tímto vyříznutím je zároveň okraj řezu zataven a tak se textilie netřepí, **Sheerly** – tato tkanina má ve svém vzoru zatkané další nitě, které jsou odštířeny a vyčnívající konce těchto nití tvoří charakteristický efekt pro tyto dekorační tkaniny, **Tkanina s vypalovaným vzorem** – jsou uplatňovány jako inbetweeny. Záleží ale na množství transparentních míst ve vzoru, u dekoračních textilií je těchto transparentních míst o něco méně než u záclonovin, **Oboustranné tisky** – tisk je na obou stranách velmi husté tkaniny. Tisky jsou laděny do stejné barevnosti, ale jiného vzoru. Slouží pro rozdělení prostoru a tam, kde je možno textilií pozorovat z obou stran, **Kreš** – je vyroben ze syntetických vláken a na závěr je upraven krešovou úpravou. Tato úprava textilií trvale pomačká a je tepelně fixována. Tento materiál se nežehlí, proto stoupá jeho obliba v používání, **Kloké** – je to dvouosnovní a dvouútková tkanina s výrazným plastickým povrchem, který je docílen tkaním dvou různých textilních materiálů. Líc této tkaniny bývá z lesklých multifilů, rub je z materiálu srážlivého po

tepelné úpravě nebo z mírně překroucených nití, ty pak způsobují svým sražením zvrásnění lícové strany, **Lyonské hedvábí** – vyrábí se ve francouzském Lyonu již tři sta let. Jsou to tkaniny vysoké kvality a s jejich tradičními vzory se používají jako dekorační nebo potahové textilie, **Satén** – vyrábí se z vlny, bavlny, hedvábí, ale i chemických nekonečných vláken. Je to hladká, hustá, lesklá tkanina tkaná v atlasové vazbě. Název je odvozen z latinského seta = lesklý, **Ryps** – je tužší tkanina s charakteristickým příčným, podélným, i šikmým jasným řádkováním, které je vytvořeno rypsovou vazbou. Odvozeno z německého rippe = žebro, **Buklé** – tato tkanina má strukturální obloučkovitý povrch, který je tvořen efektní nití stejného názvu. Odvozeno z francouzského bouclé = oblouček, **Samet** – měkká tkanina s hustým lesklým krátkým vlasem, ten je často dále zušlechťován speciálními technikami. Vyráběn z hedvábí nebo bavlny.

6.2.1 DEKOR JAKO SOUČÁST TEXTILIE

Dekor je druh výzdoby textilu, nádob, nábytku nebo staveb a obydlí. Vzorování textilií patří k jednomu z nejstarších způsobů zdobení textilií. Dekor neboli vzor na textilii může vznikat už při výrobě tkaním nebo pletením. Může být ale dodatečně vytvořen tiskem, malbou nebo vyšitím, našitím textilních nebo jiných materiálových aplikací. Tyto techniky se mohou různě kombinovat. Velké motivy jsou rozkládány na jednotlivé celky (motivy), které se pravidelně nebo nepravidelně opakují. V jednom vzoru nemusí být pouze jeden motiv, ale zrovna několik. Ty se různě kombinují a opakují, až z nich vznikne vzor. Ten potřebuje určitý rytmus, který závisí na tvaru, členění, funkci konkrétního předmětu nebo textilie. **Pásový dekor** – zdobí okraje oděvů a dekoračních textilií, motivy jsou řazeny za sebou a tvoří souvislý, různě dlouhý a široký pás. **Plošný dekor** – je umístěn v ploše, stále se opakuje v pravidelném rytmu jakoby do nekonečna.

Motivy dekoru bývají geometrické, rostlinné, živočišné a figurální. Figurální neboli věcný dekor zobrazuje reálné předměty, číslice, písmo, obrázky. Motivy dekorů jsou zjednodušovány stylizací, ta zachycuje ty nejdůležitější, nejcharakterističtější znaky zobrazovaného motivu. Tvary jsou zjednodušeny už tím, jakým způsobem dekor

při výrobě vzniká. Barevnost motivů nemusí odpovídat realitě, ale jeho barevnost je velice důležitá.

6.3 SPOJENÍ TISKU A TEXTILNÍ APLIKACE

Je to spojení dvou textilních technik, potiskování dané textilie použité na textilní aplikaci a prošívání nebo sešívání textilních materiálů k sobě. K tomuto spojení lze použít všechny tyto zmiňované textilní aplikace: povrchová neboli nakládaná, vystřihovaná, zdobená, lemovaná, prostorová, palestinská, gobelínová i textilní koláž. Při tomto spojení záleží na materiálu, který bude potiskován a poté našíván jako textilní aplikace, aby do natištěné plochy nenadělala šicí jehla díry. Tyto díry nevypadají úhledně. Musí to být takový materiál, kterému se nezmění po natištění vzoru původní vlastnosti a nebude vypadat jako pogumovaný. Pro dosažení dobrého výsledku je nejlepší udělat vždy zkoušku, aby bylo dosaženo výsledků, které chceme a potřebujeme. Ze zkušenosti je na toto spojení nejlepší volbou použít úplet, kterému se vlastnosti nezmění a šicí jehla do tohoto materiálu nenadělá skrz potištěná místa díry.

7 VOLBA VHODNÝCH METOD PRO ZPRACOVÁNÍ NÁVRHU A JEHO REALIZACE

7.1 SÍTOTISK

Pro zpracování návrhu a jeho realizaci v této práci byla použita technika ručního sítotisku. Na tuto techniku je potřeba připravených šablon s vyříznutým nebo vystřiženým vzorem. Na upevněnou textilii na tiskacím stole se položí síto, na které se dá množství barvy podle potřeby a pomocí stěrky je barva sítem protlačována na textili. V místě vzoru je síto propustné. Pro každou barvu ve vzoru je důležité mít jinou šablonu a čisté síto. Natištěná barva se vysuší a zafixuje horkým vzduchem a tlakem.

7.2 PATCHWORK A OZDOBNÉ PROŠÍVÁNÍ (QUILT)

V této bakalářské práci byla technika patchworku použita na sešívání jednotlivých částí textilního přehozu a to na předním i zadním díle. Touto technikou byla sešívána střední část přehozu a k ní lem přehozu, který sahá na zem. Ozdobné prošívání bylo realizované na domácím šicím stroji Veritas. Ozdobně prošíván byl přehoz i dekorační polštáře.

7.3 TEXTILNÍ APLIKACE

Je to textilní technika, při níž je našíván jiný textilní materiál na základní materiál. Našívání materiál může být vystřižený v různých tvarech, z různých materiálů a ve všech možných velikostech. Textilní aplikace je dekorativním prvkem, který vytváří plastický efekt a zvýrazní danou část textilie, která má být v popředí.

7.4 INSPIRACE

7.4.1 PÁV KORUNKATÝ

Páv korunkatý, starší název Páv obecný je slavný díky svému nádhernému ocasu, který samec roztahuje do vějíře. Obvykle, když chtějí upoutat pozornost samice, často ale bez zjevného důvodu. Tento zvláštní pták byl před 4000 lety dovezen do Mezopotámie a dnes je rozšířen po celém světě. Zmínky o jejich chovu pocházejí již z doby starých Řeků a Římanů. V mnoha částech své původní domoviny je páv považován za posvátného ptáka bohyně moudrosti a boha války. Na stolech římských císařů se paví pečeně považovala za pochoutku a ocasní pera samců se používala při výrobě ozdob a šperků.

Původním prostředím jsou vlhké i suché lesy především podél vodních toků až do 2000 m.n.m., také v pahorkovitých krajinách zarostlých lesy, ale i zahrady a kultivovaná území u lidských sídel. Samec žije v polygamii se 4-5 samicemi. Dny tráví na zemi, a když nastane soumrak, uchýlí se nocovat na větve stromů. Jejich denní režim je poměrně pravidelný, za potravou se každý den vydává na stejné místo a večer co večer se uchyluje k odpočinku na stejný strom. Páv je všeobecně známý, protože je držen v polodivokých chovech ve větších zahradách a parcích na celém světě. Skupiny pávů se zde přes den toulají a sbírají potravu.

Obr.č. 16 Páv korunkatý

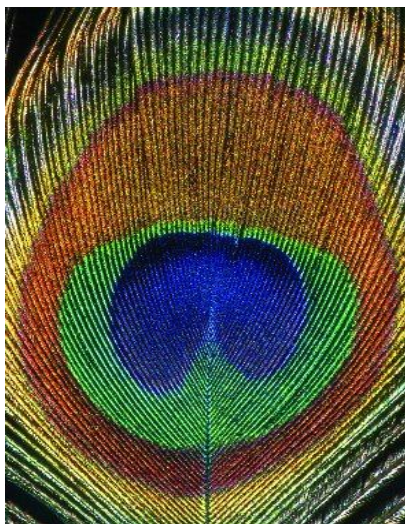
7.4.2 PAVÍ OKO A JEHO TYPICKÉ ZNAKY

Pestře zbarvení samci mají nápadně zelený dlouhý ocas hustě posetý typickými oky. Ten však není tvořen rýdovacími pery, nýbrž prodlouženými nadocasnými krovkami. Jejich nádhera vynikne v toku, kdy je páv vztyčuje a široce roztahuje. Jejich délka dosahuje až 1,6m. Ocas pavího samce tvoří kolem 200 per a jejich barva mu v hustém podrostu pralesa poskytuje vynikající maskování. Páv patří do rodiny bažantů a opravdu můžeme říci, že má nejnádhernější peří a nejpracnější způsoby dvoření v ptačím světě. V období toku páv roztáhne ocas do vějíře a předvádí s ním svůj svatební tanec před vyvolenou samicí nebo před skupinou samic, aby na sebe upoutal jejich pozornost a získal si jejich přízeň.

Obr. č. 17 Páv korunkatý

Páví hřbet je zbarven do kovově zelené, prsa, břicho a boky jsou černé nebo tmavě hnědé, hlava a krk je modrý a na hlavě má jak samec, tak samice korunku z modrých per. Jeho však největší chloubou jsou bezpochyby jeho dlouhá ocasní pera „Závoj“, ta jsou zbarvena zelenou, modrou nebo tyrkysovou. Celý jeho ocas je poset většími a menšími oky, a každé z nich vypadá úplně stejně, paví oči mají údajně hypnotický účinek. Barvy očí na ocase páva, z vnější strany začínají barvou žlutou, oranžovou až barvou červenou, která je ohraničena slabou konturou purpurové (magenta), Tyto barvy jsou ve tvaru oválu vertikálním směrem a další barva, která následuje je barva zelená v načervenalém oválu, ve tvaru kruhu a v ní je poslední barva tmavě modrá až černá. V tomto seskupení barev to vypadá jako opravdové oko a v případě pavího ocasu to vypadá, jako kdyby na nás koukala a sledovala desítka očí.

Obr.č. 18 Paví oko

7.5 REALIZACE

Realizace této bakalářské práce začala navrhováním desénu na počítači v programu malování. Kde byly navrhovány různé barevné variace a různé stylizace pavího oka. Když byly navrhované barvy perfektní, vytvořily se papírové koláže v několika variantách, které ukazují směr a cíl, kterým by měla realizace postupovat a ubírat se. Dalším krokem bylo zakoupení správného materiálu, který je vhodný na zvolenou techniku ručního sítotisku, našívání textilních aplikací a prošívání. Na sítotisk se používají materiály přírodní jako je bavlna, len, aby na nich držel pigment a nevypíral se. Používanou textilií na realizaci byla zátažná jednolícnní podkládaná pletenina s materiálovým složením bavlna 98%, elastan 2%.

Před zahájením tisku bylo nutné namíchat pigmenty se záhustkou. Používanými pigmenty byly Verde smeraldo 53 (zelená), Viola 41 (fialová), černá, bílá, modrá. První namíchanou barvou na tisk byla barva světle zelená s použitím zeleného, bílého a trochou modrého pigmentu. Druhá barva byla světle fialová namíchána z pigmentu fialového a bílého, třetí barva tmavě zelená, ta byla míchána z pigmentů zeleného, modrého a trochou bílého. Poslední barva černá byla namíchána z pigmentu černého, bílého a trochou fialového. Černá barva byla takto zesvětlena z důvodu menšího kontrastu mezi pozadím a ostatními natištěnými barvami. Dále bylo nutné zhotovit si formy se vzory z balícího papíru. Ten zabrání prosáknutí barvy do míst, kde tisk být nemá a jeho největší výhodou je, že je velice levný. Papírové formy byly vyrobeny v pěti velikostech. Tři velikosti byly použity na textilní přehoz a dvě menší byly využity

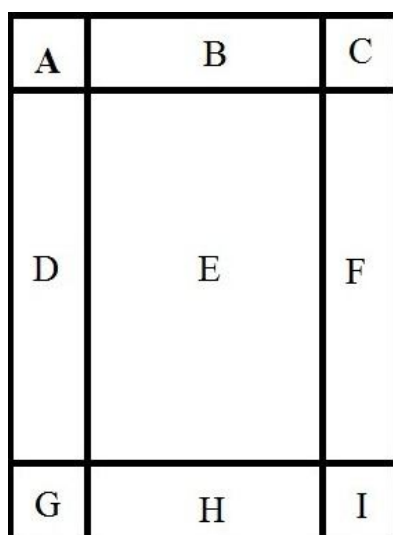
na dekorační polštáře. Ve zvoleném desénu na textilní přehoz, byly použity čtyři barvy, proto na každé z ok bylo zapotřebí čtyř sad šablon. Oka na polštářích byla tištěna také ve čtyřech barvách, ale každé oko bylo sestaveno pouze ze tří barev, proto v každém oku jedna barva chyběla. Na dekorační polštáře a jednotlivá oka na nich bylo tedy zapotřebí pouze tří sad šablon.

Při realizaci tisku se začalo přilepením textilie papírovou lepenkou na tiskací stůl, aby byla správně vypnutá, nepohybovala se a neklouzala. Dále se přiložila připravená papírová forma na předem vyznačené místo a do formy se vložila forma menší, ve které se bude tisknout další barva. Na papírovou formu se položilo síto, do kterého byla nanесena barva a ta byla stěrkou protlačena na textili. Barva byla protlačována čtyřikrát, a vždy ve směrech od sebe a k sobě, aby se barva dostala do obou směrů a na posledním, pátém přejezdu po sítu se stěrka držela kolmo, aby se odebrala přebytečná barva. Následně bylo odstraněno síto, které bylo omyto a dalo se sušit. Natištěná barva byla vysušena fénem a dále zafixována žehlením. Tento postup byl opakován u všech ostatních barev. Světle zelená barva byla tisknuta dvakrát, z důvodu menšího krytí po prvním natištění. Nebyly natištěny pouze textilie na přehoz a textilie na polštáře, ale i textilie, ze kterých byly následně vytvořeny aplikace.

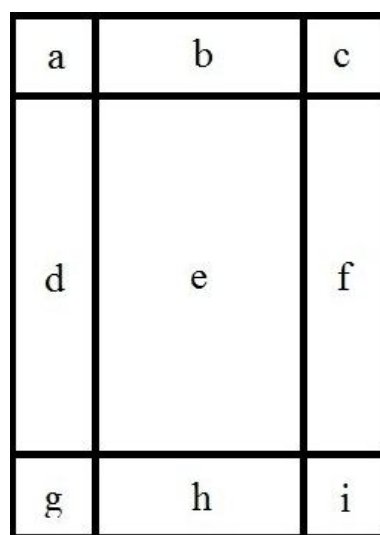
Po potiskování textilií následovalo našívání textilních aplikací, které dodávají textilnímu přehozu plastičnost. Textilní aplikace byly vystříhány s přídavkem na švovou záložku. Dále bylo nutné nastříhat výplň aplikací, což byl vatelín s materiálovým složením polyester 100%. Výplň se stříhala ve stejné velikosti a ve stejném tvaru jako jsou aplikace. Na základní textilní materiál byla přiložena výplň na předem vyznačená místa a na ně byla přiložena textilie pro tvorbu aplikace s podloženými švovými záložkami. Následně byla tato textilie našpendlena a nastehována na základní materiál.

Dalším krokem postupu v realizaci bylo sešívání jednotlivých kusů přehozu k sobě. Prvním krokem bylo sešítí PD (předního dílu). PD na obr. č. 19, byl sešíván z devíti dílů a každý z těchto dílů byl pojmenován jedním velkým písmenem, pro dobrou orientaci při sešívání. Lem textilního přehozu (A, B, C, D, F, G, H, I) a prostřední část, která bude v hotovém výsledku ležet na posteli (E). Jako první k sobě byly sešívány části lemu A, B, C vždy lícem k sobě v přinechané švové záložce a zvlášť druhá strana lemu G, H, I, lícem k sobě v přinechané švové záložce. Dále k sobě byly sešity části D, E, F, lícem k sobě v přinechané švové záložce. Jako posledním krokem v sešívání PD bylo sešítí lemu A, B, C a střední části D, E, F přiloženy lícem na líc a sešity ve švových záložkách. Toto se opakovalo i u druhé strany s díly G, H, I a D, E, F.

Následovalo sešití ZD (zadního dílu). ZD na obr. č. 20, byl sešíván také z devíti dílů, osm dílů na lem (a, b, c, d, f, g, h, i) a střední část přehozu (e). Jako první k sobě byly sešívány části lemu a, b, c vždy lícem k sobě v přinechané švové záložce a zvlášť druhá strana lemu g, h, i, lícem k sobě v přinechané švové záložce. Dále k sobě byly sešity části d, e, f, lícem k sobě v přinechané švové záložce. Jako posledním krokem v sešívání ZD bylo sešití lemu a, b, c a střední části d, e, f přiloženy lícem na líc a sešity ve švových záložkách. Toto se opakovalo i u druhé strany s díly (g, h, i) a (d, e, f). Dalším krokem bylo nastříhání a sešití vatelínu tak, aby měl vyhovující šířku i délku. Následným krokem bylo sešití vatelínu se ZD. Vatelín byl rozprostřen na veliký stůl a na něho byl rubem položen ZD, ten byl našpendlen pouze v sešitém a rozžehleném švu k rozprostřenému vatelínu. Tyto dva díly k sobě byly následně přišity v místech našpendlení.

Obr. č. 19 PD

Obr. č. 20 ZD

Dalším důležitým krokem k realizaci bylo prošívání PD textilního přehozu a PD dekoračních polštářů. Předem vyznačená místa, kde měly být polštáře a přehoz prošity, byly nejprve nastehovány kvůli přesnosti prošití. Vyznačená místa byla vyšívána čtyřmi barvami na šicím stroji (každá část pavího oka zvlášť a jinou barvou) a pokaždé dvakrát jedno a to samé místo, z důvodu větší viditelnosti prošití. V tomto kroku, byly našity i textilní aplikace povrchové neboli nakládáné na textilním přehozu.

Dále byl PD přehozu položen rubem na vatelín, který už byl přišitý k ZD přehozu. PD byl našpendlen v sešitých a rozžehlených švech k vatelínu a ZD. Kraje

textilního přehozu byly zapraveny podehnutým obrubovacím švem. PD přehozu byl zahnut na ZD přehozu a následně byla podehnuta švová záložka PD. Rohy byly zapraveny ručním stehem. Čtyři dekorační polštáře byly střiženy z jednoho kusu, ty se položily lícem na líc a byly sešity ze dvou stran ve švové záložce, dva polštáře byly ve velikosti 52 x 52 cm a dva menší ve velikostech 42 x 42 cm, malý fialový byl sešit ze tří stran, protože byl ze dvou stejně střižených čtverců ve velikosti 42 x 42 cm. Všechny polštáře byly vyplněny jiným již ušitým polštářem z textilního materiálu bavlna 100% a ty byly vycpány vlákennými kuličkami s materiálovým složením polyester 100%. Bylo to z důvodu, aby se vlákenné kuličky neprozačovaly na povrch polštáře. Čtvrtá strana polštářů byla prošita následovně. Švové záložky se zahnulý do rubu polštářů a z líce byly strany našpendleny a nastehovány. Dále byly prošity z líce hřbetovým švem. Textilní přehoz i dekorační polštáře byly vyžehleny napařovací žehličkou.

7.6 POUŽITÉ MATERIÁLY

7.6.1 PLETENINY

Šedá:

Materiálové složení: bavlna 98%, elastan 2%

Úplet: zátažná jednolícní pletenina

Fialová:

Materiálové složení: bavlna 98%, elastan 2%

Úplet: zátažná jednolícní pletenina

7.6.2 NETKANÁ TEXTILIE

Vatelín:

Materiálové složení: polyester 100%

7.7 POUŽITÉ BARVY

Světle zelená:

Použité pigmenty: Verde smeraldo 53 (zelená), bílá, modrá

Tmavě zelená:

Použité pigmenty: Verde smeraldo 53 (zelená), bílá, modrá

Světle fialová:

Použité pigmenty: Viola 41(fialová), bílá

Černá:

Použité pigmenty: černá, bílá, Viola 41(fialová)

ZÁVĚR

Během realizace bakalářské práce bylo posbíráno mnoho nových poznatků a zkušeností. Zajímavými tématy v této bakalářské práci jsou barvy a jejich vliv na psychiku člověka, způsoby potiskování textilií i historie přehozů a bytových textilií. Témata byla převážně čerpána z literatury, skript, webových stránek a ze soukromých zdrojů.

Co se týče praktické části bakalářské práce, bylo zajímavé zjištění, jak je finančně náročné a pracné vytvořit textilní dekorační soupravu obsahující textilní přehoz, který se dá použít i jako zateplená deka a pět dekoračních polštářů. Velice náročný byl potisk vlastního vzoru a celkové prošívání, nejnáročnější však byla manipulace hotového textilního přehozu při žehlení. Inspirací této práce byl páv korunkatý zvláště jeho typické oko, které je pro všechny velice známé a bývá častou inspirací. Doufejme, že bude mít tato dekorační souprava úspěch ne jenom u rodičů a kamarádů, ale i v řadách profesorů a hlavně u veřejnosti. Díky této práci byla osvojena metoda ručního sítotisku, která je dlouhá, ale výsledky stojí za to. Protože se vždy tištění navrhovaného desénu nemusí podařit a často se musí navrhovaný desén měnit, je vidět, že je to ruční práce a že je každý kus originál.

LITERATURA

1. OSLIE, P. *Barvy života : tajemství aurické typologie*. Praha 1 : Eminent a Mandala, 2003. 328 s. ISBN 80-7281-133-9.
2. PAŘILOVÁ, H; ŠTOČKOVÁ, H. *Textilní zbožížnalství : Bytové textilie*. Liberec : TUL, 2005. 101 s. ISBN 80-7083-641-5.
3. FOUSKOVÁ, L. *Batikujeme bytový textil*. Brno : Computer Press, 2004. 64 s. ISBN 80-251-0289-0.
4. SKARLANTOVÁ, J; VECHOVÁ, M. *Textilní výtvarné rečníky*. Plzeň : Fraus, 2005. 208 s. ISBN 80-7238-319-1.
5. MIKEŠ, J. *Technologie textilního tisku : pro 2. a 3. ročník OU a UŠ*. Praha : SNTL, 1976. 311 s.
6. FRIDECKÁ, E.; VAŇOVÁ, J. ; KROTKÝ, S. *Textil - technika - současnost*. Liberec : Geoprint, 2005. 26 s. ISBN 80-7372-031-0.
7. ROUP, R; WEIGL, B. *Potiskování textilií*. Praha : SNTL, 1965. 286 s.
8. PAŘILOVÁ, H. *Textilní zbožížnalství : Typologie tkanin*. Liberec : TUL, 2011. 100 s. ISBN 978-80-7372-674-4.
9. *Velký ilustrovaný slovník zvířat : Od agamy po žraloka*. Praha : ALBATROS, 1974. 547 s.
10. AUDA, P. *Encyklopedie zvířat*. Praha : Grafika press Production, 1997. karta 66

Webové stránky: <http://www.getsemany.cz/node/597>

OBRÁZKY

- 1) <http://www.dobre-svetlo.cz/zrak.htm>
- 2) <http://www.tigercolor.com/color-lab/color-theory/color-theory-intro.htm>
- 3) <http://houseconstructionindia.blogspot.com/2010/03/paints-usingthe-colour-wheel.html>
- 4) <http://www.lizadecor.cz/cz/p/povlak-na-polstar-s-ptackem/>
- 5) <http://www.lizadecor.cz/cz/p/srdce-s-aplikacemi/>
- 6) <http://www.lizadecor.cz/cz/p/srdicka-s-ruzi/>

- 7) <http://www.koralkovysvet.com/clanky/421/textilni-aplikace>
- 8) <http://www.lizadecor.cz/cz/p/srdce-s-kridly/>
- 9) <http://www.omlazeni.cz/spolecenske-dlouhe-saty-103-117562-0.html>
- 10) <http://www.mimibazar.cz/bazar.php?album=152972>
- 11) <http://www.nbvysivani.cz/gobelinova-platna/kvetiny-zatysi-3/>
- 12) <http://picasaweb.google.com/janyska.vasickova/KolazBlansko#>
- 13) <http://www.fler.cz/blog/voskova-batika>
- 14) <http://www.ceskabesedarijeka.hr/noviny46/noviny12.html>
- 15) http://www.nm.cz/vystava-detail.php?f_id=234
- 16) http://mlhovina.i-auto.cz/fotogalerie/fotografie-zvirat/?picture_id=53
- 17) <http://tapety-na-plochu.luksoft.cz/zvirata/pav-1280x960.php>
- 18) <http://zvirata.bazos.cz/?hledat=Pav+modry&hlokalita=&id=1>

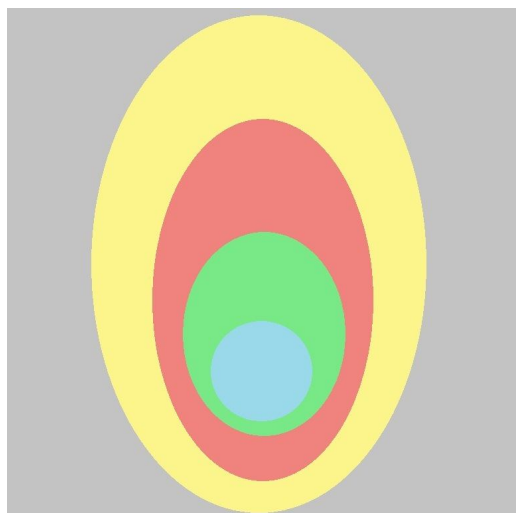
10 PŘÍLOHY

- 1) Návrhy** – postup vývinu tvorby pavího oka
- 2) Koláže** – tvorba kompozice polohováním
- 3) Technický nákres**
- 4) Fotodokumentace**

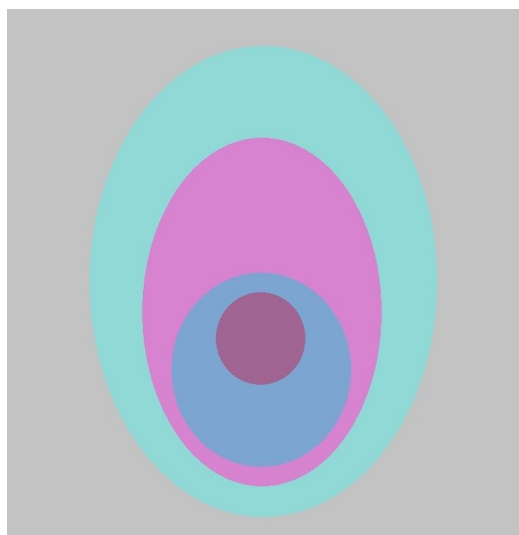

1) Návrhy

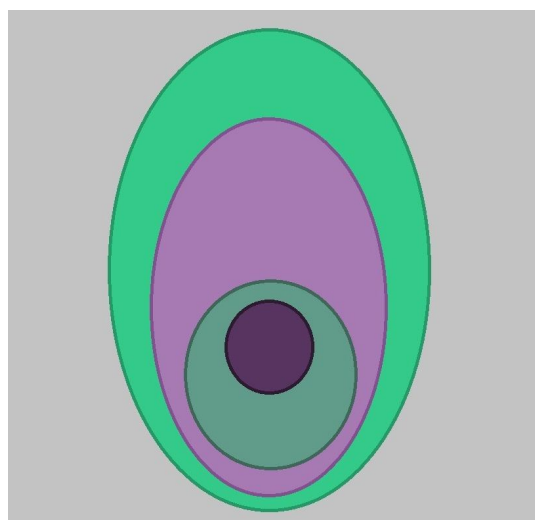
1a) Prvotní stylizovaný návrh pavího oka, kde odpovídají barvy skutečné realitě.

1b) Postupný vývoj barev a rozložení částí pavího oka.

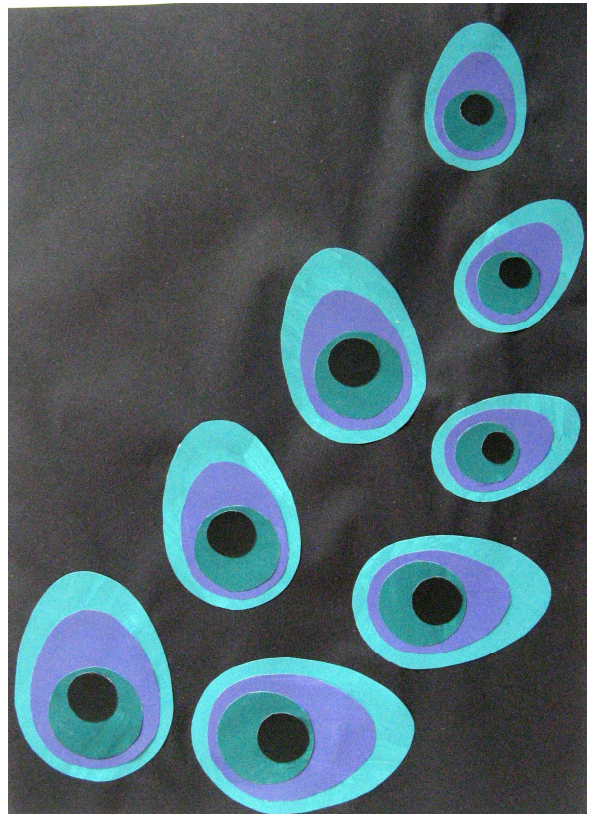

1c) Poslední vývoj barev a tvaru pavího oka. Barvy, které nejvíce připomínají barevnost páva korunkatého.

2) Koláže – tvorba kompozice polohováním

2a) Prvotní kompozice pavích ok.

2b) Kompozice pavích ok, která se již přibližuje k hotovému výrobku. Je zde znázorněno prošívání pavích ok.

3)Technický nákres

3a) Technický nákres polštářů – ve velikostech: 2 polštářky 52 x 52cm, 3 polštářky ve velikostech 42 x 42cm

3b) Technický nákres textilního přehozu v rozměrech 300 x 225cm

4)Fotodokumentace

- 4a) Fotodokumentace realizace textilního přehozu sítotiskem.
- 4b) Fotodokumentace hotových výrobků. Textilní přehoz a pěti